

Verzoekschrift tot nietigverklaring

Raad van State
Wetenschapsstraat 33
1000 Brussel

Aan de heer Eerste Voorzitter,
Aan de heer Voorzitter,
Aan de dames en heren Staatsraden die de Raad van State samenstellen,

Op heden, 5 februari 2016, geeft u met eerbied te kennen

De **StädteRegion Aachen**, overheid naar Duits recht, met zetel te 52070 Aken (Duitsland), Zollernstraße 10.

Vertegenwoordigd door Tim Vermeir en Tinne Van der Straeten, advocaten te 1000 Brussel, Congresstraat 47, bij wie keuze van woonst wordt gedaan,

Dat zij met huidig verzoekschrift beroep instelt op basis van artikel 14 van de Gecoördineerde Wetten op de Raad van State,

Om de beslissing van onbekende datum, maar vermoedelijk van 17 november 2015, van het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle (Fanc) waarbij aan Electrabel NV de toelating gegeven werd voor de heropstart van de kerncentrale van Tihange 2 en alle navolgende administratieve handelingen en besluiten te vernietigen.

Zij duidt als tegenpartijen aan

- De **Belgische Staat**, vertegenwoordigd door zijn Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken, wiens kabinet gevestigd is te 1000 Brussel, Wetstraat 2
- Het **Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle**, instelling van openbaar nut, gevestigd te 1000 Brussel, Ravensteinstraat 36, KBO 0254.487.220

FEITEN

Feitelijke achtergrond

1. In België zijn er zeven kerncentrales, uitgebaut door Electrabel NV: Doel 1, Doel 2, Tihange 1, Doel 3, Tihange 2, Doel 4 en Tihange3.
2. Een kerncentrale bestaat uit drie kringlopen. In de eerste, primaire kringloop, bevindt zich centraal het reactorvat of de reactorkuip.
3. Het is in het reactorvat dat in de kern hoogradioactieve spijstof water opwarmt van de primaire kring. Het in het reactorvat opgewarmde water van de primaire kring verwarmt op zijn beurt het water van de secundaire kring. De stoom van dat opgewarmde water doet de turbine draaien. Via een alternator achter de turbine wordt dan elektriciteit opgewekt.
4. Binnen het reactorvat vindt de kernsplijting plaats.
5. Zoals elke elektriciteitscentrale, worden ook de kerncentrales om de paar jaren gereviseerd. Die revisie is nodig omdat de verschillende (niet-)nucleaire onderdelen door het quasi continue sterkt belast worden.
6. Tijdens zo'n revisie in 2012 inspecteert Electrabel de reactorkuip van Doel 3 met behulp van ultrasone meetsondes. De ultrasone metingen tonen aan dat binnenin de twintig centimeter dikke stalen wand van de reactorkuip een aantal "ongeïdentificeerde foutjes" aanwezig zijn. Daarop wordt, volgens de website van het FANC, "beslist dat de reactor Doel 3 niet opnieuw mag worden opgestart voordat er duidelijkheid is over de aard en de oorsprong van deze foutindicaties".
7. Het reactorvat van Doel 3 is van dezelfde fabrikant als die van het reactorvat van Tihange 2: de (intussen failliete) Rotterdamsche Droogdokmaatschappij). Men voert daarom eenzelfde ultrasoononderzoek uit op de reactorkuip van Tihange 2. Ook dat reactorvat vertoont vergelijkbare foutindicaties.
8. De fouten zijn, zo stelt men vast, waterstofvlokken die tijdens het smeden van het metaal ontstaan zijn.
9. Volgens de website van het FANC beslist hij, na de ontdekking van die waterstofvlokken "dat de kernreactoren van Doel 3 en Tihange 2 niet opnieuw mogen worden opgestart voordat de exploitant Electrabel heeft kunnen aantonen dat de aanwezigheid van de waterstofvlokken geen impact heeft op de integriteit en dus op de veiligheid van de reactorkuipen". Van deze beslissing is geen spoor terug te vinden op de website van het FANC. Voortgaande op het verdere verloop van het dossier, heeft Electrabel zich ook niet verzet tegen deze beslissing.
10. In december 2012 zou Electrabel twee "justificatiedossiers" hebben ingediend. Daarin argumenteert zij dat de veiligheid van Doel 3 en Tihange 2 niet in gevaar wordt gebracht door de aanwezigheid van waterstofvlokken in de wanden van de reactorkuipen. In januari 2013 zou het FANC tot de conclusie gekomen zijn dat er geen elementen zijn die een definitieve stillegging van beide reactoren noodzakelijk maken. Het FANC zou wel nog bijkomende informatie aan Electrabel gevraagd hebben, die daarop nog twee addenda bij de "justificatiedossiers" indiende.

11. Na analyse komt het FANC in mei 2013 tot de conclusie dat Electrabel voldoende overtuigend heeft aangetoond dat de reactoren van Doel 3 en Tihange 2 op een veilige manier verder kunnen worden uitgebaut. Het FANC zou dan ook op 17 mei 2013 zijn toestemming voor de heropstart gegeven hebben. Ook van die toestemming ontbreekt enig spoor op de website van het FANC. Wel publiceerde het FANC haar “Doel 3 en Tihange 2 reactor pressure vessels – Final evaluation report”¹ waarin het schreef:

“In conclusion, the FANC together with Bel V and AIB-Vinçotte, have confirmed that all the safety concerns at the origin of the short-term requirements have been solved in a satisfactory manner. As a consequence, the Federal Agency for Nuclear Control considers that the Doel 3 and Tihange 2 reactor units can be restarted safely.”²

12. Daarnaast legt het FANC een aantal bijkomende voorwaarden op.

13. Eén van die voorwaarden is dat Electrabel bijkomende mechanische testen moet uitvoeren op bestraalde stukken staal met waterstofvlokken om te achterhalen in welke mate de mechanische eigenschappen van staal dat waterstofvlokken bevat beïnvloed wordt onder blootstelling aan sterke radioactieve straling.

14. Electrabel gebruikt hiervoor monsters van een Franse stoomgenerator van Areva (“VB-395”). Die reactor was afgekeurd omdat het staal waterstofvlokken bevatte. Uit de mechanische testen blijkt dat het staal van VB-395 onder bestraling veel sneller verbrost dan op basis van de theorie verwacht werd.

15. Hiervoor is geen onmiddellijke verklaring te vinden.

16. Volgens de website van het FANC beslist het daarop, op een onbekende datum, “dat de reactoren niet opnieuw mogen worden opgestart voordat Electrabel kan aantonen dat de conclusie van 2013 geldig blijft (met name de aanwezigheid van waterstofvlokken heeft geen negatieve invloed op de veiligheid van de installaties), ondanks de onverwachte testresultaten”. Uit het persbericht van het FANC van 26 maart 2014 zou echter moeten blijken dat “Electrabel het FANC op 25 maart 2014 op de hoogte gebracht [heeft] van zijn beslissing om de geplande stilstand van de reactoren van Doel 3 en Tihange 2 te vervroegen”³.

17. Het FANC beslist ook om de hulp in te roepen van enkele vooraanstaande internationale experts in deze materie. Dit expertenteam, het International Review Board⁴, wordt gevraagd om zich uit te spreken over de methodologie die Electrabel dient te hanteren bij het opstellen van de onderdelen van zijn veiligheidsrapporten die betrekking hebben op de mechanische eigenschappen van staal onder invloed van bestraling.

18. In 2014 gebeurt o.a. het volgende volgens de website van het FANC⁵

“Er worden nieuwe ultrasooninspecties van de reactorhuizen uitgevoerd met deze nieuwe gekwalificeerde inspectietechniek. Dit leidt tot de detectie van ongeveer 60% meer foutindicaties dan bij de vorige inspectie, vooral als gevolg van een verlaging van de detectiedrempels. Daarnaast zien de onderzoekers met de nieuwe inspectietechniek ook een toename van de gemiddelde en

¹ Stuk 6.

² Vrij vertaald: “Als besluit bevestigen het FANC, samen met Bel V en AIB Vinçotte, dat alle veiligheidsbepalingen die aan de oorsprong liggen van de kortetermijneisen opgelost zijn op een bevredigende manier. Bijgevolg overweegt het Federaal Agentschap voor Nucleaire Veiligheid dat de reactoren van Doel 3 en Tihange 2 kunnen heropgestart worden.”

³ Stuk 11.

⁴ Vrij vertaald: Internationale beoordelingsraad.

⁵ Stuk 16.

maximale lengte, omdat de nieuwe interpretatiemethode ook voorschrijft dat waterstofvlokken die dicht bij elkaar liggen beschouwd dienen te worden als één enkele langere vlok.

Een analyse van de resultaten van de ultrasooninspecties van 2012 en 2014, waarbij dezelfde interpretatiemethode en detectiedrempels wordt gebruikt voor beide inspecties, geeft echter aan dat het aantal waterstofvlokken niet is toegenomen en dat ze niet groter worden.

Voor het evalueren van de resultaten van de kwalificatie van de ultrasone inspectietechniek doet het FANC beroep op de expertise van het erkende controleorganisme AIB-Vinçotte.”

19. Op 17 juli 2015 dient Electrabel zijn justificatiedossiers voor Doel 3 en Tihange 2 in bij het FANC. Volgens de website van het FANC⁶ had het aan Electrabel opgelegd om deze dossiers op te bouwen rond drie grote thema's, waarbij de onderzoeksresultaten van thema's 1 en 2 de bewijsvoering rond thema 3 ondersteunen:

- De detectie, meting en situering van foutindicaties aan de hand van ultrasoononderzoek;
- De mechanische eigenschappen van materiaal dat waterstofvlokken bevat en de evolutie van deze mechanische eigenschappen onder invloed van bestraling;
- De structurele integriteit van een reactorkuip die waterstofvlokken vertoont.

20. Volgens de website van het FANC zette het de volgende stappen:

“Na ontvangst stuurt het FANC kopieën van de justificatiedossiers door naar de externe experts die betrokken zijn bij de finale beoordeling. Het erkende controleorganisme AIB-Vinçotte schrijft een evaluatierapport over het eerste thema en het Amerikaanse Oak Ridge National Laboratory wordt ingeschakeld om alle hypothesen, de methodologie, de berekeningen en de interpretatie van de resultaten te evalueren en alle berekeningen aan de hand van hun eigen computercodes, hypothesen en methodologie over te doen. Bel V, het technische filiaal van het FANC, maakt een eigen evaluatie van het gehele dossier. Tot slot buigt een werkgroep van vier Belgische professoren zich nog over de vraag of de waterstofvlokken groter kunnen worden door de migratie van waterstof doorheen de wanden van de reactorkuip.

In de loop van de daaropvolgende maanden ontvangt het FANC één voor één de rapporten van de verschillende externe expertengroepen, die worden vergeleken met de conclusies van de eigen experts van het FANC.”

21. Uiteindelijk komt het FANC ergens in november 2015 “op basis van zijn eigen analyse en de rapporten van de verschillende expertengroepen het FANC tot de conclusie dat er geen elementen meer zijn die een heropstart van de reactoren van Doel 3 en Tihange 2 in de weg staan”⁷.

22. De uiteindelijke beslissing, die niet gepubliceerd is op de website van het FANC, zou gebaseerd zijn op een groot aantal documenten die bij het FANC toegekomen zijn tussen 28 oktober 2015 en 16 november 2015.

23. Op 17 november zet het FANC alle documenten sinds maart 2014 in één keer op zijn website⁸. Tussen maart 2014 en 17 november 2015 publiceerde het FANC enkel persberichten. De onderliggende documenten en besluiten publiceerde ze in die periode niet.

⁶ Stuk 16.

⁷ Stuk 16.

⁸ Stuk 16.

24. De beslissing van onbekende datum die gebaseerd is op de op de website van het FANC op 17 november 2015 gepubliceerde rapporten, verslagen en documenten is de bestreden beslissing.

VERZOEKENDE PARTIJ

25. De StädteRegion Aachen is een gemeentelijk samenwerkingsverband naar Duits recht tussen de steden Aken, Alsdorf, Baesweiler, Eschweiler, Herzogenrath, Monschau, Stolberg en Würselen en de gemeenten Simmerath en Roetgen. In de StädteRegion Aachen wonen ongeveer 540.000 personen op een oppervlakte van ongeveer 700 km².

26. Onderstaand kaartje geeft de ligging en de samenstelling van de StädteRegion Aachen weer.⁹

27. De StädteRegion Aachen is bevoegd en verantwoordelijk voor de nooddiensten, wegverkeer en rijbewijzen, een dertigtal kinderdagverblijven, een twintigtal onderwijsinstellingen (bijzondere onderwijs, beroepsonderwijs, avondonderwijs), vreemdelingenadministratie, voedselveiligheid, dierenbescherming, jacht- en visserijwezen, woonbeleid, noodplanning en crisiscentrum¹⁰, milieubescherming.

Bij de StädteRegion Aachen werken ongeveer 1.750 medewerkers.

28. De StädteRegion Aachen is opgericht op basis van het Städtereion Aachen Gesetz van 26 februari 2008¹¹ (hierna "SAG"). Het bestuur van de StädteRegion Aachen is samengesteld uit de Städtereionstag¹², de Städtereionsausschuss¹³ en de Städtereionsrat¹⁴. De StädteRegion staat gelijk met een Kreis (kanton, district) in de zin van artikel 28 van de Duitse Grondwet.

⁹ Waarbij de volgende Duitse woorden vrij vertaald worden in het Nederlands: "Niederlande" = Nederland, "Belgien" = België, "Kreis" = district of kanton.

¹⁰ Zie § 2 Gesetz über den Brandschutz, die Hilfeleistung und den Katastrophenschutz, vrij vertaald: wet over de brandbescherming, de hulpverlening en de catastrofescherming.

¹¹ Vrij vertaald StädteRegion Aachen wet.

¹² Vrij vertaald: Raad van de StädteRegion.

¹³ Vrij vertaald: College van de StädteRegion.

¹⁴ Vrij vertaald: Voorzitter van de StädteRegion.

29. Gemeentelijke samenwerkingsverbanden, zoals de StädteRegion, zijn autonome administratieve overheden. Dit blijkt uit artikel 78, eerste lid, 2, van de Grondwet van de deelstaat Noord-Rijnland-Westfalen.

30. Autonome administratieve overheden, zoals de StädteRegion Aachen zijn, naar Duits recht, publiekrechtelijke rechtspersonen en als dusdanig drager van eigen rechten en plichten in het kader van hun autonoom bestuur (artikel 28 Duitse Grondwet). Zij hebben dus een actieve en passieve procesbevoegdheid in de ruimste zin van het woord.

31. Overeenkomstig § 3, lid 1, SAG, samengelezen met § 42, e) van de Kreisordnung für das Land Noord-Rijnland-Westfalen¹⁵ (hierna ‚KrO NRW‘) vertegenwoordigt de Städteregionsrat, de heer Helmut Etschenberg, de StädteRegion in alle procedures.

32. § 42, e) KrO NRW bepaalt:

“In Angelegenheiten der Kreisverwaltung obliegt dem Landrat
e) die gesetzliche Vertretung des Kreises in Rechts- und Verwaltungsgeschäften unbeschadet des § 26 Abs. 4 und 5, § 43 und § 49 Abs. 4.”¹⁶

33. In ieder geval heeft de Städteregionsausschuss aan de heer Etschenberg bij besluit van 2 februari 2016 een duidelijke volmacht gegeven om een vordering tot nietigverklaring bij Uw Raad in te stellen. Overeenkomstig § 4 lid 1 SAG samen gelezen met § 50 lid 1 KrO NRW is de Städteregionsausschuss hiertoe bevoegd.

34. § 50 KrO NRW bepaalt:

„Der Kreisausschuß beschließt über alle Angelegenheiten, soweit sie nicht dem Kreistag vorbehalten sind oder soweit es sich nicht um Geschäfte der laufenden Verwaltung handelt.“¹⁷

35. Verzoekende partij heeft een naar Duits recht geldige beslissing voor het indienen van onderhavig verzoekschrift genomen.

¹⁵ Vrij vertaald: Verordening over de districten van de deelstaat Noordrijn-Westfalen.

¹⁶ Vrij vertaald: “In aangelegenheden van het bestuur van het kanton, is de voorzitter bevoegd: (...) om het district te vertegenwoordigen in gerechtelijke en bestuurlijke aangelegenheden, zonder hierbij afbreuk te doen aan § 26, leden 4 en 5, en § 49, lid 4.”

¹⁷ Vrij vertaald: “Het Districtscollege is bevoegd voor alle aangelegenheden die niet voorbehouden zijn aan de Districtsraad en die niet vallen onder het dagelijkse bestuur.”

IN RECHTE

Ontvankelijkheid

Ratione temporis

36. Artikel 4, § 1, derde lid, van het Besluit van de Regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, stelt:

“[d]e beroepen bedoeld [in artikel 14, §§ 1 en 3 van de gecoördineerde wetten] verjaren zestig dagen nadat de bestreden akten, reglementen of beslissingen werden bekendgemaakt of betekend. Indien ze noch bekendgemaakt noch betekend dienen te worden, gaat de termijn in met de dag waarop de verzoeker er kennis heeft van gehad.”

37. In dit geval schrijft de wet nergens voor dat of hoe het FANC zijn beslissingen, goedkeuringen of toelatingen moet publiceren. De bestreden beslissingen zijn ook nooit betekend aan verzoekende partij (waartoe overigens ook geen verplichting bestaat). Doorslaggevend voor het bepalen van de start van de termijn waarbinnen onderhavig beroep moet worden ingesteld is de feitelijke en effectieve kennisname van de bestreden beslissing door verzoekende partij.

38. Op 7 december 2015 dienden de politieke fracties binnen verzoekende partij een resolutie in waarin aan de leiding van verzoekende partij verzocht werd om alle mogelijke stappen tegen de wederopstart van Tihange 2 te onderzoeken.¹⁸ Blijkens de resolutie zou “enkel dagen geleden” duidelijk geworden zijn dat Electrabel de toelating zou hebben verkregen om de kerncentrale van Tihange 2 herop te starten:

“Sehr geehrter Herr Etschenberg,

hiermit möchten wir Sie freundlich bitte, aus aktuellen Anlass, zum o.g. Punkt folgende Resolution in der Sitzung des Städtereionstages zur Abstimmung zu bringen:

„Vor wenigen Tagen hat die Belgische föderale Nuklearaufsichtsbehörde das Hochfahren der AKW-Blöcke Doel 3 (bei Antwerpen) und Tihänge 2 (in der Nähe von Liege, 60 km westlich von Aachen dem Betreiber Electrabel genehmigt. (...)“¹⁹

39. 7 december was een maandag. De enkele dagen voordien waren dus een zaterdag en een zondag, dagen tijdens dewelke de politieke organen van verzoekende partij niet geacht worden werkzaam te zijn.

40. Uiteindelijk schakelde Electrabel de kerncentrale van Tihange 2 op 14 december “s avonds opnieuw aan het transmissienet van Elia. Het is pas op dat moment dat verzoekende partij bevestiging had dat op basis van de “beslissing” van het FANC, die zij beschouwt als een onbevoegde overheid, Electrabel de heropstart heeft uitgevoerd. Het is ook pas dan dat verzoekende partij kon veronderstellen dat Electrabel de heropstart van de centrale heeft uitgevoerd op basis van een proces-verbaal van oplevering die door Bel V zou moeten zijn verleend vóór 14 december en klaarblijkelijk uitsluitend

¹⁸ Stuk 2.

¹⁹ Vrije vertaling:

“Geachte heer Etschenberg,

Hiermee willen we u vriendelijk verzoeken om, gelet op de actualiteit, het volgende voorstel van resolutie ter stemming te agenderen op de volgende zitting van de StädteRegionsraad.

“Enkele dagen geleden heeft het FANC aan de uitbater Electrabel toestemming gegeven om de kerncentrales van Doel 3 en Tihange 2 opnieuw op te starten. (...)”

teruggaat op de “beslissing” van het FANC van onbekende datum, zonder dat dit proces-verbaal zijn rechtsbasis vindt in een nieuw vergunningsbesluit, dat normaliter, indien het zou zijn verstrekt, bij uittreksel bekend zou gemaakt worden in het Belgisch Staatsblad met vermelding van de mogelijkheid van beroep bij uw rechtscollege (zie hierover het tweede middel).

41. Het verzoekschrift is ingediend binnen de zestig dagen na de vaststelling van de feitelijke kennisname van het bestaan van de bestreden beslissing.

42. Het verzoek is ontvankelijk *ratione temporis*.

Belang

43. Artikel 17 van de Gecoördineerde Wetten op de Raad van State vereist dat verzoekende partij een belang heeft bij de vordering tot nietigverklaring die hij instelt. Het belang moet persoonlijk, rechtstreeks, griefhoudend en geoorloofd zijn.

44. In dit geval heeft verzoekende partij zulk persoonlijk, rechtstreeks, griefhoudend en geoorloofd belang.

45. De kerncentrale van Tihange 2 ligt in de onmiddellijke nabijheid van het drielandpunt Nederland – Duitsland – België, 30 kilometer ten zuiden van Luik. De kerncentrale is slechts 60 kilometer in vogelvlucht verwijderd van het gebied van de StädteRegion Aachen. Een nucleair incident in de kerncentrale zou enorme negatieve effecten hebben op de ganse omgeving. Over tientallen, zelfs honderden²⁰ kilometers zouden de lucht, het water en de voedingsmiddelen besmet worden door radioactieve straling.

46. De kerncentrale van Tihange 2 ligt op ongeveer 60 kilometer (in vogelvlucht) van het gebied van de StädteRegion Aachen. Het grondgebied van de StädteRegion Aachen ligt in de “buitenzone” van de kerncentrale van Tihange 2.

47. De Duitse Strahlenschutzkommission²¹, een onafhankelijke instelling van het Duitse Bundesministerium für Umwelt, Naturschutz, Bau und Reaktorsicherheit²², heeft, na het kernongeval in Fukushima (Japan), in februari 2014 de aanbeveling „Planungsgebiete für den Notfallschutz in der Umgebung von Kernkraftwerken“²³. Daarin schrijft zij voor om de buitenzone van een kerncentrale, bij een kernongeval, tot 100 kilometer uit te breiden.

48. Ook de Wetenschappelijke Raad bij het FANC heeft in januari 2016 een advies geformuleerd met betrekking tot nucleaire en radiologische noodplanning in België. Daarin verwijst de wetenschappelijke raad naar een analyse van Wenra en Herca:²⁴

²⁰ Zie de kernramp van Tsjernobyl op 26 april 1986, waarna de Belgische autoriteiten uiteindelijk een advies gaven om groenten uit de tuin extra te wassen en voor boeren om dieren op stal te houden. Tsjernobyl ligt op ongeveer 1800 kilometer vogelvlucht van Brussel. Bij de kernramp in Fukushima stelden de Amerikaanse autoriteiten voor dat tot 50 mijl rond de kerncentrale volledig moest geëvacueerd worden.

²¹ Vrij vertaald: Stralenbeschermingscommissie

²² Bondsministerie voor Milieu, Natuurbescherming, Bouw en Reactorveiligheid;

²³ Vrij vertaald: Plangebieden voor de risicobeveiliging in de omgeving van kerncentrales

²⁴ Stuk 26.

“Therefore, HERCA and WENRA consider that in Europe: a general strategy should be defined in order to be able to extend evacuation up to 20 km and sheltering and ITB up to 100 km;”²⁵

49. Blijkens dit advies heeft ook de Hoge Gezondheidsraad geoordeeld:

“De schuilmaatregel en de toediening van niet-radioactief jodium (ITB) [kunnen] noodzakelijk zijn voor personen die tot het prioritair doelpubliek behoren (kinderen, jongeren tot 18 jaar en zwangere vrouwen en vrouwen die borstvoeding geven) tot op een afstand van 100 km of zelfs meer.”

50. Een ernstig ongeluk in de kerncentrale van Tihange 2 zou enorme schadelijke effecten hebben op de werking en de eigendommen van de StädteRegion, van haar deelnemende gemeenten en van de burgers.

51. § 4 van het Gesetz über den Brandschutz, die Hilfeleistung und den Katastrophenschutz van de deelstaat Noord-Rijnland-Westfalen bepaalt:

„Die Kreise treffen die erforderlichen Maßnahmen zur Vorbereitung der Bekämpfung von Großeinsatzlagen und Katastrophen. Sie leiten und koordinieren den Einsatz zur Gefahrenabwehr. Hierfür halten sie Einheiten sowie Einrichtungen vor.“²⁶

52. De StädteRegion Aachen heeft dus de wettelijke plicht om op haar ganse grondgebied alle maatregelen voor te bereiden en te coördineren voor grote incidenten en catastrofes. Hieronder vallen, uiteraard, ook kernongevallen.

53. De bevoegde dienst heeft hiervoor, onder andere, op 15 januari 2016 een belangrijke vergadering gehouden. Blijkens het verslag is het volgende besloten:

„TOP 2: Katastrophenschutz in der Umgebung kerntechnischer Anlagen,

Überlegungen zur Dislozierung von Kaliumiodidtabletten auf die regionsangehörigen Kommunen (ehemaliger Kreis Aachen)

Nach ausführlicher Erörterung der aktuellen Sachstände und der sinnhaften Möglichkeiten, in der Angelegenheit weiter konzertiert und professionell vorzugehen, ist folgendes Ergebnis festzuhalten:

1. Die Empfehlungen der Strahlenschutzkommission zur Iodblockade werden dieser Niederschrift als Anlage beigefügt und den Teilnehmern zur Lektüre empfohlen (Anlage 2).

Es wird erneut auf die Internetseite „Iodblockade“ (<http://www.jodblockade.de/>) verwiesen, die die wesentlichen Informationen für den betroffenen Bürger (und interessierten Laien) beinhaltet. Der dort enthaltene Flyer wurde den Leitern der OA bereits in einer der vergangenen AK-Sitzungen ausgehändigt (Flyer - Anlage 3).

²⁵ Vrij vertaald: “Herca en Wenra overwegen dat in Europa ... de algemene strategie zo zou moeten vastgesteld worden om de evacuatiezones uit te breiden tot 20 kilometer en de zones voor verplicht schuilen en toedienen van jodiumtabletten tot 100 kilometer.”

²⁶ Vrij vertaald:

“De districten treffen de nodige maatregelen ter voorbereiding en bestrijding van grote incidenten en catastrofes. Ze leiden en coördineren de inzet ter voorkoming van gevaren. Hiervoor reserveren ze eenheden en inrichtingen.”

2. Ferner wird der Niederschrift eine Information zum Radioaktivitätsmessnetz des Bundesamtes für Strahlenschutz beigefügt (Anlage 4). Weitere Informationen sind unter dem Link: <http://odlinfo.bfs.de/> zu erhalten.

3. Einigkeit besteht darüber, dass sich der Katastrophenschutz der StädteRegion nicht an einer politischen Diskussion beteiligen wird. Ferner besteht Einigkeit darüber, dass die StädteRegion Aachen alle Maßnahmen, die in der Außenzone einer kerntechnischen Anlage zu treffen sind, getroffen hat bzw. vorbereitet hat.

4. Die Kaliumiodidtabletten wurden gemäß dem Vermerk in Anlage 5 in Anschluss an die Sondersitzung auf die Kommunen gegen Empfangsbekanntnis verteilt.

5. Bevor die Tabletten über die staatlichen/kommunalen Stellen hinaus disloziert werden, ist zu prüfen, ob das überhaupt zulässig ist und ob von ministerialer Seite eine konkrete, das gesamte Verfahren regelnde und vereinheitlichende, Verfahrensweise verfügt wird. Dies ist in den nächsten Wochen verbindlich zu klären und auf dieser Grundlage ist die Organisation der weiteren Verteilung durchzuführen resp. zu planen. Auf den Erhalt einer solchen einheitlichen Vorgabe wird die StädteRegion Aachen in den nächsten Tagen hinwirken.

Möglicherweise sind auch Aspekte des Datenschutzes und der Verteilung von Medizinprodukten rechtlich von Belang.

6. Von allen Teilnehmern wird eine einheitliche, abgestimmte und gemeinsam vertretene sowie gegenüber der Öffentlichkeit kommunizierte Lösung angestrebt. Idealerweise gilt das auch für den Bereich der Stadt Aachen und die benachbarten Landkreise sowie für das benachbarte Ausland. Angeregt wurde von den Vertretern der Kommunen, die Verteilung ggfs. ergänzend über die ortsansässigen Apotheken sicherzustellen und diesbezüglich – im Falle der rechtlichen Zulässigkeit und im Falle keiner anderslautenden behördlichen Verfügungen – mit den Apothekern selbst bzw. der Apothekerkammer Nordrhein eine Verteil-Regelung zu vereinbaren.

Bezüglich der grenzüberschreitenden Absprachen wurde mit den belgischen und niederländischen Katastrophenschützern kürzlich eigens dazu eine Arbeitsgruppe einberufen eingerichtet. Ergebnisse liegen noch nicht vor.

7. Festzuhalten ist, dass die StädteRegion, die Kommunen und die kommunalen Feuerwehren auch im Moment bereits lageadäquat handlungsfähig sind und durch die Dislozierung der Tabletten auf die Kommunen ein weiterer Schritt zu einem optimierten Verteilmodus gegangen wurde.

8. Zu prüfen ist noch

- über welche Krisenkommunikationswege die StädteRegion Aachen von einem qualifizierten Störfall erfährt.

- über welche Krisenkommunikationswege die Verteil- und Einnahmeaufforderung an wen und über wen erfolgt.

TOP 3: Warnung der Bevölkerung

Sachstand Planung und Ausbau flächendeckender Sirenenalarmierung

Herr Nellessen trägt zum Sachstand vor. Der Vertrag, mit dem die Planungsleistung beauftragt wird, steht kurz vor der Unterzeichnung durch das beauftragte Ingenieurbüro. In Kürze wird voraussichtlich mit der Planung begonnen. In den nächsten AK KRITIS wird mit den Kommunen über die Prioritäten des sich an die Planungen anschließenden Sirenenausbaus diskutiert. Hierzu erarbeitet die StädteRegion Aachen einen Entscheidungsvorschlag.⁴²⁷

²⁷ Stuk 3

Vrije vertaling:

Top 2: Bescherming tegen catastrofes in de omgeving van kerncentrales

54. Op 27 januari 2016 volgde nog een belangrijke vergadering over de mogelijke risico's bij kernongevallen. Het verslag²⁸ vermeldt:

„Mit Vorlagen 2011/0489, 2014/0316 und 2015/0282 informierte die Verwaltung den Ausschuss für Rettungswesen und Bevölkerungsschutz über die Änderungen der Rahmenempfehlungen für den Katastrophenschutz in der Umgebung kerntechnischer Anlagen sowie die hieraus zu treffenden Maßnahmen in der StädteRegion Aachen.

Zwischenzeitlich ist festgestellt, dass der Bestand der StädteRegion Aachen an Kaliumiodidtabletten zur Durchführung einer Jodblockade bei Ausgabe der notwendigen Menge an die zu berücksichtigenden Bevölkerungsteile bis 45 Jahre ausreicht, um eine einmalige Gabe im gesamten Bereich der neun „Altkreiskommunen“ zu gewährleisten.

Dies trifft zu, wenn man eine tablettenscharfe Berechnung durchführt. Da diese jedoch in Blistern zu 6 Tabletten zusammengefasst sind, würde das eine Aufteilung bedeuten. Es wird darauf hingewiesen, dass eine Gabe an Bewohner über 45 Jahre aufgrund der Rahmenempfehlung der Strahlenschutzkommission generell nicht vorgesehen ist, da die mit der Einnahme der Tabletten verbundenen Risiken das Risiko einer Erkrankung an Schilddrüsenkrebs nach Exposition gegenüber Iod 131 bei weitem überwiegen.

Overleg over de delocalisatie van Caliumiodidtabletten over de gemeenten van de streek (voormalig district Aken)

Na een uitvoerige uiteenzetten van de actuele stand van zaken en de zinvolle mogelijkheden, na verder overleg en op basis van een deskundig advies, zijn de volgende mogelijkheden besproken:

1. De aanbeveling van de Commissie ter bescherming tegen stralen over de iodiumblokkade worden als bijlage bijgevoegd en ter lectuur aan de deelnemers aanbevolen (bijlage 2).

Er wordt opnieuw verwezen naar de internetpagina "Iodblockade" (<http://www.jodblockade.de/>), die de belangrijkste informatie bevat voor de getroffen burgers (en geïnteresseerde derden). De daarin opgenomen flyer werd reeds eerder door de bevoegde ambtenaar verdeeld (Flyer – bijlage 3).

2. Verder wordt een document over het radioactiviteitsmetingnet van het Bondsministerie voor stralenbescherming bijgevoegd (bijlage 4). Verder informatie is terug te vinden onder de link <http://odlinfo.bfs.de/>.

3. Er bestaat overeenstemming dat over er de catastrofe bescherming van de StädteRegion geen politieke discussie meer moet gevoerd worden. Verder is er overeenstemming dat de StädteRegion Aken alle maatregelen die in een buitenzone van een kerninstallatie moet treffen dan wel voorbereid heeft.

4. De Caliumiodidtabletten worden overeenkomstig de bepalingen van de bijlage 5 aansluitend op deze bijzonder vergadering aan de gemeenten tegen ontvangstbevestiging verdeeld.

5. Voor de tabletten over de plaatsen van de lokale en supralokale overheden verdeeld worden, moet er nagegaan worden of dit sowieso toegelaten is en door de minister een eenvormige procedurele regeling zal getroffen worden. Dit moet in de komende weken uitgeklaard worden en op basis daarvan moet de organisatie van de verdere verdeling doorgevoerd of gepland worden. De StädteRegion zal ernaar streven zulke eenvormige handelswijze uit te werken.

Mogelijkerwijze zijn er ook aspecten van privacybescherming en de wettelijke regels rond de verdeling van geneesmiddelen van belang.

6. Alle deelnemers streven een gemeenschappelijke, afgestemde en eenvormige, en tegenover de publieke opinie gecommuniceerde oplossing na. Idealiter geldt dit ook voor de stad Aken en voor de naburige districten, zowel als voor het onmiddellijke buitenland.

De vertegenwoordigers van de gemeenten vragen dat de verdeling eventueel over de plaatselijke apotheken gegarandeerd kan worden en desgevallend – in het geval van wettelijke mogelijkheden en voor zover er geen andersluidende ambtelijke bepalingen komen – moet er met de apothekers zelf of met de orde van apothekers van Noord-Rijn een regeling overeengekomen worden.

Met betrekking tot de grensoverschrijdende afspreken wordt met de Belgische en Nederlandse rampenbeschermers binnenkort een werkgroep bijeengeroepen. Verdere informatie is hierover nog niet beschikbaar.

7. Vaststaat is dat in de StädteRegion de gemeenten en de gemeentelijke brandweerkorps op dit ogenblik reeds voldoende paraat zijn en door de delocalisatie van de tabletten over de gemeenten over een bijkomend middel beschikken voor een optimale verdeling.

8. Na te gaan is nog

- over welke crisiscommunicatie de StädteRegion Aken zal inlichten over een ongeval..

- hoe de crisiscommunicatie zal gevoerd worden over de vereisten van verdeling en inname.

TOP 3: Inlichten van de bevolking

Stand van zaken over de planning en de uitbouw van een gehele sirenealarmering

De heer Nellessen stelt de stand van zaken voor. De overeenkomst, waartoe de dienst planning de opdracht gekregen heeft, ligt als voorstel bij het gecontacteerde ingenieursbureau voor. Binnenkort wordt waarschijnlijk met de planning gestart. In de volgende vergadering van AK KRITIS wordt met de gemeenten over de prioriteiten die volgen uit de planning van de uitbouw van de sirenes gesproken. Hiertoe bereidt de StädteRegion Aken een voorstel voor.

²⁸ Stuk 4.

Zur Information der interessierten Bevölkerung steht die Webseite www.jobblockade.de zur Verfügung, hier finden sich neben grundlegenden Angaben radiologischen Grundlagen, beispielsweise die oben angesprochenen Rahmenempfehlungen.

Identisch dosierte Kaliumiodidtabletten (Kaliumiodid Lannacher, 65mg) werden nun auch über den Apothekengroßhandel vertrieben, so dass eine Selbstversorgung von Bürgern, die einen entsprechenden Bedarf sehen, möglich ist. Hierbei kommt es allerdings derzeit noch zu Lieferengpässen und gegebenenfalls Wartezeiten.

Zum Thema „Jobblockade“ wurden aufgrund dieser Erkenntnisse am 21.12.2015 ein Treffen der Ordnungsdezernenten der StädteRegion Aachen sowie am 15.01.2016 eine Sondersitzung des Arbeitskreises KRITIS (Kritische Infrastruktur) abgehalten. Eine Dislozierung der vorhandenen Iodtabletten auf die Kommunen erscheint unter der Betrachtung sinnvoll, dass im Falle einer angeordneten Ausgabe die Zeit verkürzt wird, die für Fahrten und die Einrichtung von Ausgabestellen benötigt wird und die Tabletten dennoch weiterhin in der staatlichen/kommunalen Einflussphäre verbleiben. Diese Vorgehensweise wurde mit dem Ministerium für Inneres und Kommunales (MIK) des Landes NRW abgestimmt. Die Kommunen erklärten zur Dislozierung auf die kommunale Ebene ihr Einverständnis, eine Verteilung erfolgte am 15.01.2016.

Der vorgenommenen Verteilung liegen die Einwohnerzahlen des Zensus 2011 in der Fassung vom 31.12.2013 zugrunde. Der StädteRegion Aachen verbleibt eine Reserve. In der Zwischenzeit werden die Tabletten in den Kommunen zentral und jederzeit zugriffsbereit gelagert.

Am 25.01.2016 erfolgt ein Gespräch zwischen Städteregionsrat Helmut Etschenberg, Oberbürgermeister Marcel Phillip und dem Innenminister des Landes NRW, Ralf Jäger, zu diesem Thema. Ziel dieses Gesprächs ist, ein abgestimmtes Vorgehen bezüglich der Alarmierung und der Maßnahmen im Falle einer Freisetzung von Schadstoffen aus kerntechnischen Anlagen zu erreichen. Vor allem Fragen der weiteren Vorverteilung von Iodtabletten z. B. an Schulen sollen erörtert werden. Grundsätzlich ist die Vorplanung der Verteilung zwar Aufgabe der unteren Katastrophenschutzbehörden, eine unterschiedliche Handhabung von Stadt Aachen und den Nachbarkreisen wäre der Bevölkerung jedoch schwer vermittelbar. Daher wird ein möglichst harmonisierter Maßnahmenplan befürwortet. Es wäre hilfreich, wenn das MIK zu dem bestehenden Erlass eine weitergehende Empfehlung aussprechen würde.

Über neue Erkenntnisse, die aus diesem Gespräch gezogen werden können, wird in der Sitzung mündlich berichtet.²⁹

²⁹ Vrije vertaling:

“1. Op 27 januari 2016 volgde nog een belangrijke vergadering over de mogelijke risico's bij kernongevallen. Het verslag vermeldt: Met de bijlagen 2011/0489, 2014/0316 en 2015/0282 informeerde de administratie de directie voor Reddingen en civiele bescherming over de veranderingen van de raamaanbevelingen voor de rampenbescherming in de omgeving van kerninstallaties en over de te treffen maatregelen in de StädteRegion Aken.

In tussentijd is vast komen te staan dat de voorraad Calciumiodidtabletten in de StädteRegion Aken voor het doorvoeren van een iodiumblokkade bij een verdeling van de noodzakelijke aantallen aan de specifieke bevolkingsgroepen genoeg is om gedurende een periode van 45 jaren een eenmalige verdeling te doen in het volledige gebied van de gemeenten.

Dit klopt, wanneer men uitgaat van een scherpe berekening van de tabletten. Omdat die per 6 tabletten zijn verpakt, zou men die moeten afzonderen. Er wordt op gewezen dat in één bedeling per persoon boven de 45 jaar op basis van de kadaanbevelingen van de Stralingsbeschermingscommissie in het algemeen niet voorzien is, vermits het risico van de inname van de tabletten groter is dan het risico van schildvleesklierkanker na blootstelling aan Iodium 131.

Ter informatie voor de geïnteresseerde bevolking is er de website www.jobblockade.de. Hier vindt men, naast essentiële informatie over de radiologische gronden, ook de hiervoor vermelde raamaanbevelingen.

Gelijkaardige Calciumiodidtabletten (Calciumiodid Lannacher, 65mg) worden nu ook via de farmaceutische groothandel verdeeld, opdat burgers die zich zelf willen bevoorraden wanneer zij hiertoe de aandrang voelen, dit kunnen doen. Daarbij moet wel rekening worden gehouden met eventuele wachttijden en voorraadproblemen.

Over het onderwerp iodiumblokkade werden op basis van deze gegevens op 21 december 2015 een vergadering van de bevoegde diensten van de StädteRegion Aken en op 15 januari 2016 een bijzondere vergadering van de werkgroep “kritieke infrastructuur” gehouden. Een delokalisatie van de voorraad iodiumtabletten over de gemeenten blijkt zinvol te zijn, opdat wanneer er bij een verplichte verdeling de tijd verkort wordt die voor de inrichting van de verdeelpunten nodig is en de iodiumtabletten toch binnen de statelijke of gemeentelijke beïnvloedingsfeer blijft. Over deze manier van werken is er overeenstemming met het Ministerie voor Binnenlandse Zaken en Gemeenten van de deelstaat Noord-Rijnland-Westfalen. De gemeenten stemden in met de delokalisatie en een verdeling gebeurde op 15 januari 2016.

55. De grote bekommernis die verzoekende partij heeft door de verschillende incidenten van de afgelopen jaren in de kerncentrale van Tihange en door de volstrekt intransparante manier hoe het FANC tot de bestreden beslissing gekomen is, wordt gedeeld door bijna alle burgers uit het gebied en door omliggende districten, gemeenten, steden, ... in Duitsland en Nederland (bv. Kreise Düren, Euskirchen, Heinsberg, Bitburg-Prüm und Vulkaneifel, en de Nederlandse gemeenten Heerlen, Kerkrade en Maastricht).

56. Hieruit blijkt voldoende dat verzoekende partij, enerzijds omwille van haar specifieke opdrachten voor bepaalde bevolkingsgroepen die bijzonder kwetsbaar zijn bij een kernramp (zuigelingen, peuters, scholieren, ...) als omwille van haar opdracht tot coördinatie van rampen een bijzonder belang heeft bij onderhavige vordering. Een nietigverklaring van de bestreden beslissing zou ertoe moeten leiden dat de centrale van Tihange 2 stilgelegd wordt, zodat de verzoekende partij geen verdergaande maatregelen moet treffen om haar wettelijke opdrachten uit te voeren. Daarnaast zou de nietigverklaring er desgevallend ook toe moeten kunnen leiden dat, na de stillegging van de kerncentrale van Tihange 2, een eventuele nieuwe beslissing over het al dan niet heropstarten van de centrale zou genomen worden op basis van de correcte regelgeving, met naleving van de correcte beginselen en na raadpleging van alle betrokken partijen, waaronder de rechtstreeks betrokken partijen, zoals verzoekende partij, binnen de meest ruime veiligheidsperimeters van de kerncentrale.

57. Verzoekende partij heeft een belang.

Uitvoerbare beslissing

58. De bestreden beslissing beoogde rechtsgevolgen tot stand te brengen.

Middelen

EERSTE MIDDEL: Middel – Schending van de wetten van 18 juli 1966 op het gebruik der talen in bestuurszaken ('Bestuurstaalwetten')

Alle beschikbare adviezen, rapporten en verslagen, waarop de bestreden beslissing is gebaseerd, zijn eentalig Engels. Het finale eindverslag is, op samenvattingen in het Nederlands, Frans en Duits na, ook enkel in het Engels opgesteld. Adviezen, rapporten en verslagen worden geacht integraal deel uit te maken van de bestreden beslissing en moeten dus ook voldoen aan de dwingende bepalingen van de Bestuurstaalwetten.

Toelichting bij het middel

De verdeling is gebaseerd op de inwonersaantallen van de volkstelling 2011, in zijn versie van 31 december 2013. De StädteRegion Aken heeft nog reserve. In tussentijd werden de tabletten in de gemeenten centraal en te allen tijde toegankelijk opgeslagen.

Op 25 januari 2016 was er een vergadering tussen de StädteRegionsvoorzitter Helmut Etschenberg, de burgemeester Marcel Philipp en de minister van binnenlandse zaken van de deelstaat Noord-Rijnland-Westfalen, Ralf Jäger over dit thema plaats. De bedoeling van dit gesprek was om tot een gezamenlijke procedure te komen voor de alarmering en de maatregelen in geval vrijgekomen schadelijke stoffen uit kerninstallaties Aken zouden bereiken. Vooral vragen over de verdere verdeling van jodiumtabletten, bv. aan scholen werd besproken. In essentie is de voorbereiding van de verdeling weliswaar een opdracht van de rampenbeschermingsadministratie, maar een onderscheiden handhaving door de stad Aken en de naburige districten zou door de bevolking niet begrepen worden. Vandaar wordt er gestreefd naar een geharmoniseerd plan van maatregelen. Het zou handig zijn als het ministerie zich hierbij zou aansluiten.

Over nieuwe elementen wordt er mondeling ter zitting bericht."

59. De bestreden beslissing zou gebaseerd zijn op verschillende rapporten, verslagen en analyses van nationale en internationale ondernemingen en (ad-hoc) adviesraden. Al deze rapporten en analyses, zoals zij beschikbaar zijn op de website van het FANC, zijn eentalig Engels. Ook het “Final evaluation report 2015” (vrij vertaald: “Finaal evaluatieverslag 2015”)³⁰ van het FANC is, op een samenvatting in het Nederlands, Frans en Duits na, enkel in het Engels opgesteld.

60. Artikel 40, lid 2, van de Bestuursstaalwetten bepaalt: “De berichten en mededelingen die de centrale diensten rechtstreeks aan het publiek richten worden in het Nederlands en in het Frans gesteld. Hetzelfde geldt voor de formulieren die zij zelf ter beschikking stellen van het publiek.”

61. Artikel 41, § 1, van de Bestuursstaalwetten bepaalt echter dat “de centrale diensten voor hun betrekkingen met de particulieren gebruik [maken] van die van de drie talen waarvan de betrokkenen zich hebben bediend. Artikel 42 van de Bestuursstaalwetten bepaalt dat “aan de private bedrijven, die gevestigd zijn in een gemeente zonder speciale regeling uit het Nederlandse of uit het Franse taalgebied, echter in de taal van dat gebied [wordt] geantwoord.”

62. Electrabel is gevestigd in Brussel.

63. Het FANC geeft op haar website aan: “Op basis van zijn eigen analyse en de rapporten van de verschillende expertengroepen komt het FANC tot de conclusie dat er geen elementen meer zijn die een heropstart van de reactoren van Doel 3 en Tihange 2 in de weg staan.” Dit betekent dat de rapporten en verslagen van de externe betrokkenen of geraadpleegden integraal deel uitmaken van de bestreden beslissing, minstens een essentiële verantwoording vormen voor die bestreden beslissing. Zij maken dus, naast het “Final evaluation report 2015”, samen deel uit van de bestreden beslissing, minstens van de motivering ervan.

64. De volledige bestreden beslissing, met inbegrip van de ondersteunende documenten, had onmiddellijk in het Frans en, desgevallend, in het Nederlands moeten worden opgesteld, overeenkomstig artikel 40 en 41 Bestuursstaalwetten.

65. In een zaak met betrekking tot de openbaarheid van een gunningsopdracht oordeelde Uw Raad:

“Ter zake wordt vastgesteld dat verzoekende partij zich beroept op een middel dat steunt op de schending van een wet die beoogt de openbare orde te beschermen. Dit middel zou in beginsel zelfs ambtshalve moeten worden aangevoerd. De exceptie van niet-ontvankelijkheid van het middel kan in die omstandigheden niet worden ingewilligd. (...)

Een centrale dienst die een gemotiveerde toewijzingsbeslissing meedeelt aan een inschrijver treedt immers in betrekking met die particulier. De gemotiveerde beslissing is daarbij niet als een intern document te beschouwen nu, gelet op de toepasselijke bepaling vervat in artikel 51, § 2, van het koninklijk besluit van 8 januari 1996 betreffende de overheidsopdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten en de concessies voor openbare werken, het van in den beginne vaststond dat de bedoelde beslissing diende te worden gemotiveerd en die motivering aan de inschrijver moest worden medegedeeld op zijn verzoek, nu zijn offerte niet was gekozen.

Dienvolgens mogen de beslissing en haar motieven niet van elkaar worden onderscheiden teneinde deze te onderwerpen aan een verschillend taalregime. De bestreden beslissing die in

³⁰ Stuk 6.

haar geheel te beschouwen is als “antwoord” op de offerte ingediend door verzoekende partij, diende aldus te haren opzichte in de vorm van een beslissing in het Nederlands te zijn gesteld en aldus aan verzoekende partij ter kennis te worden gebracht, teneinde te voldoen aan het voorschrift van het voormelde artikel 41, § 2, krachtens hetwelk diende te worden geantwoord in de taal van het gebied waarin de private onderneming is gevestigd, te dezen het Nederlandse taalgebied.”³¹

66. Uit dit arrest kan niet afgeleid worden dat voor de toepassing van de Bestuursaalwetten enkel met de relatie tussen Electrabel en het FANC moet worden rekening gehouden. Zelfs indien enkel met die relatie moet worden rekening gehouden, kon de bestreden beslissing en de motivering ervan niet enkel in het Engels, wat in België geen bestuursaal is, opgesteld worden. De bestreden beslissing is intrinsiek immers gericht op alle overheden en personen in België en de mogelijk betrokken buurlanden.

67. Vermits de bestreden beslissing een administratieve rechtshandeling is, waartegen beroep bij Uw Raad zou moeten kunnen openstaan en vermits de bestreden beslissing slaat op veiligheid van de ganse bevolking van België en haar buurlanden, kan niet anders dan aanvaard worden dat de bestreden beslissing, en de motieven van de bestreden beslissing, waaronder de verschillende rapporten, verslagen en adviezen, geen interne documenten zijn, maar documenten die een mededeling aan het publiek zijn, minstens een document dat in het rechtsverkeer tussen de overheid en particulieren moet en zal terechtkomen. De integrale bestreden beslissing diende dan ook in het Nederlands en het Frans opgesteld te zijn. Door het feit dat alle ondersteunende documenten enkel in het Engels zijn opgesteld, schendt de bestreden beslissing de Bestuursaalwetten.

68. Het advies (en bijgevolg de volledige bestreden beslissing) is daarom nietig naar de vorm (artikel 58 van de Bestuursaalwetten). Die nietigheid moet ambtshalve opgeworpen worden.

69. Het middel is gegrond

TWEEDE MIDDEL: SCHENDING VAN ARTIKEL 33, 36, 105 EN 108 VAN DE GRONDWET, SCHENDING VAN ARTIKEL 16 EN 17 VAN DE WET VAN 15 APRIL 1994 BETREFFENDE DE BESCHERMING VAN DE BEVOLKING EN VAN HET LEEFMILIEU TEGEN DE UIT IONISERENDE STRALINGEN VOORTSPRUITENDE GEVAREN EN BETREFFENDE HET FEDERAAL AGENTSCHAP VOOR NUCLEAIRE CONTROLE EN VAN HET VERBOD OP MACHTSOverschrijding

Eerste onderdeel Enkel de Koning mag de vergunning voor installaties van Klasse I vergunnen, deze vergunning wijzigen of deze vergunning schorsen. Hij mag deze bevoegdheid niet delegeren. De bestreden beslissingen zijn niet genomen door de Koning.

Tweede onderdeel Indien Uw Raad van oordeel zou zijn dat de bestreden beslissingen konden worden genomen door het FANC en Bel V en vervolgens zou blijken dat die beslissingen genomen zijn op basis van het koninklijk besluit van 30 november 2011 dat strijdt met de bepalingen van de wet van 15 april 1994 en dus voor niet geschreven moet worden gehouden. Er ontbreekt dan ook een rechtsbasis voor de bestreden beslissingen.

Derde onderdeel Indien Uw Raad van oordeel is dat het koninklijk besluit van 30 november 2011 de wet van 15 april 1994 niet schendt, dient Uw Raad vast te stellen dat het koninklijk besluit van 30 november 2011 is aangenomen door de Koning in een periode van lopende zaken. Er liggen geen

³¹ RvS 28 februari 2008, nr. 180.177, nv Mewaf International.

elementen voor die toelaten om dit soort van uitvoeringsbesluiten tijdens zulke periode te nemen. Er is dan ook geen rechtsbasis voor de bestreden beslissingen.

UITWERKING VAN HET MIDDEL

Eerste onderdeel

70. Artikel 16 van de wet van 15 april 1994 betreffende de bescherming van de bevolking en van het leefmilieu tegen de uit ioniserende stralingen voortspruitende gevaren en betreffende het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle (hierna "FANC-Wet") bepaalt:

"§ 1. Met uitzondering van de installaties voor industriële elektriciteitsproductie door splijting van kernbrandstoffen die, overeenkomstig artikelen 3 en 4 van de wet van 31 januari 2003 houdende de geleidelijke uitstap uit kernenergie voor industriële elektriciteitsproductie, niet meer het voorwerp van vergunningen kunnen uitmaken, verleent of weigert de Koning de oprichtings- en exploitatievergunning die de oprichting voorafgaat van elke inrichting waarin stoffen of apparaten die ioniserende stralingen kunnen uitzenden, aanwezig zijn.

Het Agentschap onderzoekt de aanvragen tot het verkrijgen van de vergunning bedoeld in het eerste lid. Het Agentschap wint daarover het advies in van de Wetenschappelijke Raad waarvan sprake is in artikel 37.

De vergunning bepaalt onder andere de regelen betreffende de periodieke beoordeling van de veiligheid van de installaties en het moment van de oplevering bedoeld in § 2.

De Koning bepaalt de voorwaarden waaronder de vergunning bedoeld in het eerste lid, wordt verleend. Hij kan die voorwaarden wijzigen gedurende de volledige levensduur van de inrichting, haar ontmanteling inbegrepen.

§ 2. De exploitatie van een inrichting bedoeld in § 1 mag niet starten vooraleer de Koning, vaststellend dat aan de vergunningsvoorwaarden is voldaan, de vergunning van deze inrichting heeft bevestigd. Deze bevestiging wordt door een gunstig opleveringsrapport, dat door het Agentschap is opgesteld, voorafgegaan. De oplevering vindt plaats vooraleer de radioactieve stoffen die het voorwerp van de vergunning zijn, in de installatie worden ingebracht.

§ 3. Het Agentschap houdt toezicht op de naleving van de voorwaarden opgelegd door de oprichtings- en exploitatievergunning.

De Koning kan de vergunning schorsen of intrekken op grond van een advies van het Agentschap."

71. Artikel 17 van de FANC-Wet bepaalt:

"De Koning bepaalt, bij een in Ministerraad overlegd besluit, de nadere regelen voor de toepassing van artikel 16. Hij deelt de inrichtingen, bedoeld in artikel 16, § 1, in al naargelang het risico dat ze inhouden. Hij mag het verlenen van de vergunning aan inrichtingen, waarvan de indeling met het hoogste risico overeenstemt, niet delegeren."

72. Artikel 66 van de FANC-Wet bepaalt dat "de koninklijke besluiten genomen krachtens [de wet van 29 maart 1958 betreffende de bescherming van de bevolking tegen de uit ioniserende stralingen voortspruitende gevaren] van toepassing [blijven] zolang zij niet gewijzigd of opgeheven worden krachtens deze wet". Uit de parlementaire voorbereiding van de FANC-Wet blijkt de duidelijke wil van de wetgever om de bepalingen van die wet, vanaf hun inwerkingtreding, ook integraal toe te passen op

de koninklijke besluiten genomen krachtens de wet van 1958.³² Dat die vroegere vergunningen integraal onderworpen zijn aan de nieuwe wetgeving blijkt ook uit artikel 81.2, derde lid, van het koninklijk besluit van 20 juli 2001 houdende algemeen reglement op de bescherming van de bevolking, van de werknemers en het leefmilieu tegen het gevaar van de ioniserende stralingen (hierna "Arbis"): "De vergunningen die zijn afgeleverd overeenkomstig het besluit van 28 februari 1963 houdende algemeen reglement op de bescherming van de bevolking en van de werknemers tegen het gevaar van de ioniserende stralingen blijven geldig. Alle uitbreidingen of wijzigingen van de inrichting of de stopzetting van zijn activiteit zijn evenwel onderworpen aan de bepalingen van dit reglement."

73. Uit de voormelde artikelen 16 en 17 van de FANC-Wet blijkt de unieke bevoegdheid van de Koning bij het verlenen van de vergunningen en bij het wijzigen, schorsen of intrekken van die vergunningen.

74. Enkel de Koning heeft te allen tijde de bevoegdheid deze vergunning aan te vullen, op te schorten, te wijzigen of in te trekken indien de omstandigheden dit vereisen.³³

"De bouw van een grote kerninstallatie neemt immers tien jaar in beslag en het is niet ondenkbeeldig dat gedurende deze periode bijvoorbeeld op internationaal niveau strengere normen worden naar voren geschoven. Vandaar bepaalt artikel 16, § 1, vierde lid dat de Koning de vergunningsvoorwaarden kan aanpassen gedurende de gehele levensduur van de inrichting, inclusief gedurende de ontmanteling. Zodoende kan voortdurend rekening worden gehouden met de evolutie van de kennis en knowhow op het vlak van veiligheid en beveiliging (Memorie van Toelichting, *Parl. St. Senaat GZ/1992-1993*, nr. 610-1, 14)."³⁴

75. Het was, blijkens de besprekingen in de bevoegde Kamercommissie, niet de bedoeling om de Koning te betrekken bij elke "eenvoudige vaststelling van de conformiteit van de installaties met de exploitatievoorwaarden". Het zou de taak van het FANC zijn om deze "eenvoudige vaststellingen" te doen. Het FANC moet nagaan of de speciale voorwaarden opgelegd door de exploitatie-overheid werden nageleefd.³⁵ De essentiële vergunningsvoorwaarden en het vaststellen van de conformiteit van de centrale met die essentiële vergunningsvoorwaarden kan de Koning echter niet delegeren aan het FANC.

76. In dit geval reikt de bestreden beslissing veel verder dan de "eenvoudige vaststelling van de conformiteit van de installaties met de oprichtings- en exploitatievoorwaarden". De bestreden beslissing strekt er blijkbaar toe om Electrabel de toelating te geven, onder bijkomende voorwaarden, om de stilgelegde centrale van Tihange 2 opnieuw op te starten. De bestreden beslissing oordeelt dus over de conformiteit van de installatie zelf met de vergunningsvoorschriften en niet enkel over de conformiteit met de voorwaarden voor de exploitatie van de installatie.

77. De vastgestelde mankementen in de reactorkuip, een essentieel onderdeel van de installatie, zijn dien aard dat de verleende vergunning geacht moet worden zijn hoedanigheid van conformiteitsattest te hebben verloren. Er was dus een nieuw bevestigingsbesluit vereist op basis van een gunstig opleveringsrapport van het FANC, zoals uitdrukkelijk bepaald in artikel 16, § 2, van de FANC-Wet.

78. In het Arbis wordt daarenboven het volgende bepaald;

³² *Parl. St. Senaat 1992-1993*, nr. 610/2, p. 105 ev.

³³ *Parl. St. Senaat 1992-1993*, nr. 610/2, p. 4

³⁴ T. VANDEN BORRE, "De taken van het federale agentschap voor nucleaire controle op grond van de snel wijzigende regelgeving inzake de bescherming van de bevolking tegen ioniserende straling", *MER* 2002, 338.

³⁵ *Parl. St. Senaat 1992-1993*, nr. 610/2, p. 4

“6.9. Bevestigingsbesluit van de oprichtings- en exploitatievergunning van de inrichtingen van klasse I

Vóór de gedeeltelijke of gehele inbedrijfstelling van een inrichting van klasse I en het binnenbrengen in de installatie van de radioactieve stoffen waarvoor de vergunning vereist is, zal het Agentschap of de erkende instelling die het daartoe aanwijst, overeenkomstig de bepalingen van de wet van 15 april 1994, op verzoek en ten laste van de exploitant, overgaan tot de oplevering van de installatie. De aanvraag tot oplevering omvat alle documenten die het mogelijk maken de conformiteit van de installaties met de voorwaarden van de oprichtings- en exploitatievergunning en, onder meer, met het veiligheidsrapport vast te stellen. In de oplevering wordt onder meer de overeenstemming met de bepalingen van dit reglement en met de bepalingen van het oprichtings- en exploitatievergunning van de inrichting nagegaan.

Indien het Agentschap of de erkende instelling geen volledig gunstig opleveringsverslag kunnen opstellen wordt dit door het Agentschap vooraf aan de exploitant medegedeeld waarbij wordt verduidelijkt dat hij het recht heeft om binnen de vijftien kalenderdagen vanaf de kennisgeving gehoord te worden.

Het Agentschap maakt onverwijld het gunstig opleveringsverslag over aan de Minister tot wiens bevoegdheid de binnenlandse zaken behoren. Deze kan dan aan de Koning voorstellen de oprichtings- en exploitatievergunning te bevestigen.

De inbedrijfstelling van de inrichting en het binnenbrengen in de installatie van de radioactieve stoffen die het voorwerp van de vergunning uitmaken, kunnen slechts gebeuren nadat de Koning de oprichtings- en exploitatievergunning heeft bevestigd.”

79. Hieruit volgt dat in het geval van een heropstart na een vrijwillige stillegging van de centrale wegens vastgestelde grove anomalieën een bevestigingsbeslissing door de Koning vereist is en de conformiteit van de centrale wordt herbevestigd.

80. In het persbericht van de federale regering van 27 augustus 2012³⁶ wordt deze wettelijk voorgeschreven werkwijze bevestigd:

“De uiteindelijke beslissing van het FANC en vervolgens die van de minister van Binnenlandse Zaken en van de regering zal gebaseerd zijn op de evaluatie van de veiligheid van het volledige dossier, evenals op de adviezen van de Wetenschappelijke Raad en een internationale audit samengesteld uit de grootste experts ter zake. Een toelating om de exploitatie voort te zetten zal desgevallend slechts kunnen worden verleend wanneer er overtuigende argumenten worden verschaft en alle veiligheidsvoorwaarden verenigd zullen zijn.”

81. De minister van binnenlandse zaken poneerde hetzelfde tijdens de vergadering van de commissie binnenlandse aangelegenheden van de Kamer van Volksvertegenwoordigers van 28 november 2012:

“Kortom, er moeten nog drie stappen doorlopen worden. Eerst, is er het dossier van Electrabel, met de evaluatie door Bel V en AIB-Vinçotte. Daarna, de adviezen van de Wetenschappelijke Raad en het internationaal wetenschappelijk forum. En, ten slotte, het advies van het FANC.

De officiële beslissing van de regering kan men beschouwen als de laatste stap. Rekening houdend met de adviezen en met het evaluatieproces, wordt het evaluatierapport van het FANC aan de overheid pas begin 2013 verwacht. Daarna zal de regering een beslissing nemen.”

³⁶ Stuk 7.

82. Hetzelfde stelde de federale regering ook in het persbericht van 17 mei 2013³⁷:

“Op 27 augustus [2012] vergadert de Kern en hoort ze de directeur-generaal van het FANC. Na de vergadering geeft de Regering aan, dat ze van het FANC een volledige analyse, een volledige evaluatie en een allesomvattend advies over het dossier verwacht.”

Tweede onderdeel

83. Artikel 3 van de FANC-Wet schrijft voor dat de Koning maatregelen kan nemen ter bescherming van de werknemers, de volksgezondheid of het leefmilieu. Blijkens het verslag aan de Koning en het advies van de Raad van State is het koninklijk besluit van 30 november 2011 houdende veiligheidsvoorschriften voor kerninstallaties (hierna “KB Veiligheidsvoorschriften”) een uitvoering van dit artikel 3.

84. Het is allerminst duidelijk of het FANC haar bestreden beslissing gebaseerd heeft op deze bepaling. Verzoekende partij kan dit enkel veronderstellen uit de bewoordingen die het FANC zelf gebruikt op haar website.

85. De bepalingen van het koninklijk besluit van 30 november 2011 schenden echter artikel 17 van de FANC-Wet. Dit artikel verbiedt dat de Koning het verlenen van de vergunning aan inrichtingen, waarvan de indeling met het hoogste risico overeenstemt, zou delegeren.

86. Het begrip “vergunning” wordt niet gedefinieerd in de wet van 15 april 1994.

Voor een omschrijving van dit begrip kan verwezen worden naar artikel 3, 2°, van de Richtlijn 2009/71/EURATOM van de Raad van 25 juni 2009 tot vaststelling van een communautair kader voor de nucleaire veiligheid van kerninstallaties: “een onder de bevoegdheid van een lidstaat afgegeven wettig document, op grond waarvan de verantwoordelijkheid wordt toebedeeld voor de keuze van de vestigingsplaats, het ontwerp, de bouw, de inbedrijfstelling, de bedrijfsvoering en de buitenbedrijfstelling van een kerninstallatie”.

In de Richtlijn 2013/59/Euratom van de Raad van 5 december 2013 tot vaststelling van de basisnormen voor de bescherming tegen de gevaren verbonden aan de blootstelling aan ioniserende straling, en houdende intrekking van de Richtlijnen 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom en 2003/122/Euratom wordt het begrip “vergunning” omschreven als “het registreren of het vergunnen van een handeling” (artikel 4(7)).

87. Volgens artikel 9.1 van het KB Veiligheidsvoorschriften maken de uitbatingslimieten en –voorwaarden “wezenlijk deel uit van het veiligheidsrapport en bepalen de uitbatingsvoorwaarden die moeten worden vervuld om situaties die tot ongevallen zouden kunnen leiden te voorkomen of om de gevolgen van ongevallen te milderen wanneer ze zich toch zouden voordoen”. Volgens het tweede lid, moeten de uitbatingslimieten en -voorwaarden omvatten: “limieten voor de bedrijfsparameters, limieten voor de parameters die belangrijk zijn voor de nucleaire veiligheid, voorwaarden betreffende de minimumbeschikbaarheid van de functionele uitrusting, de acties die het uitbatingpersoneel moet ondernemen bij afwijkingen van de uitbatingslimieten en -voorwaarden of bij falen van uitrustingen die belangrijk zijn voor de nucleaire veiligheid, alsook de tijd die wordt toegekend om deze acties te ondernemen”.

³⁷ Stuk 8.

Artikel 9.2 van het KB Veiligheidsvoorschriften bepaalt:

“Opstelling en nazicht van de uitbatingslimieten en -voorwaarden

De uitbatingslimieten en -voorwaarden zijn gebaseerd op het ontwerp en op het analyse van de veiligheid van de installatie, op de analyse van haar omgeving en op de resultaten van de testen bij de inbedrijfstelling. De rechtvaardiging van elke van de uitbatingslimieten en -voorwaarden moet worden gedocumenteerd.

De uitbatingslimieten en -voorwaarden moeten opnieuw worden onderzocht en indien nodig worden gewijzigd tijdens de hele levensduur van de installatie, in het licht van de toepasbare ervaringsfeedback (incl. inspecties tijdens de werking, periodieke testen), de evolutie van de technologie en de veiligheidsdoelstellingen en telkens wanneer er wijzigingen worden aangebracht aan de installatie.

Het proces voor de wijziging of afwijking van een uitbatingslimiet en -voorwaarde moet worden vastgelegd. Deze wijzigingen en afwijkingen moeten op gepaste wijze worden gerechtvaardigd door veiligheidsanalyses, moeten het voorwerp uitmaken van een onafhankelijk, intern of extern nazicht van de veiligheid, dat door de exploitant wordt georganiseerd, en moeten worden goedgekeurd door de veiligheidsautoriteit.”

88. De voorwaarden van een vergunning maken integraal deel uit van die vergunning.³⁸ Voorwaarden zijn geen adviezen die los staan van de vergunning.³⁹

89. De vertegenwoordiger van Electrabel verklaarde tijdens de vergadering van de Subcommissie nucleaire veiligheid van 21 september 2015 in de Kamer van Volksvertegenwoordigers (eigen onderlijning):

« Pour les non-initiés au nucléaire, les spécifications techniques décrivent les modalités et les limites d'exploitation de la centrale en mode opératoire normal. Ces spécifications décrivent comment agir, quelles sont les limites et critères à respecter et comment agir dans certaines situations d'anomalie. Par exemple, dans les spécifications techniques, il est mentionné qu'il faut autant d'équipements de sûreté par système et c'est à l'exploitant de s'assurer que le nombre demandé par les spécifications techniques est bien présent. En cas d'anomalie d'un des équipements, les spécifications techniques décrivent quelles sont les mesures compensatoires à mettre en place et quels sont les délais pour remettre en service ou réparer l'équipement en question. C'est le contexte des spécifications techniques.

Ce sont toutes les règles que l'exploitant doit suivre pour exploiter la centrale en toute sûreté. Ces spécifications techniques sont reprises dans l'autorisation d'exploitation. C'est clairement identifié dans l'autorisation d'exploitation. Les spécifications techniques y sont mentionnées.

C'est Bel V, l'organe de contrôle technique de l'Agence fédérale de contrôle nucléaire (AFCN), qui veille à la mise en œuvre correcte de ces spécifications. Dans les spécifications, il est également décrit comment on doit communiquer sur des anomalies ou sur des dérogations par rapport aux spécifications techniques. »⁴⁰

³⁸ Zie o.a. RvS 14 januari 2010, nr. 199.512, Van den Houte.

³⁹ RvS 23 mei 2003, nr. 119.845, De Weirt.

⁴⁰ Vrij vertaald:

“Voor de niet-ingewijden in de nucleaire sector, de technische specificaties omschrijven de voorwaarden en de uitbatingslimieten van de centrale in normale werkingsmodus. Deze specificaties omschrijven hoe te handelen, wat de te respecteren limieten en voorwaarden zijn en hoe te handelen in bepaalde situaties van anomalieën. Bijvoorbeeld: in de technische specificaties staat vermeld dat men zoveel veiligheidstoestellen per systeem moet hebben en het komt aan de uitbater toe om zich te verzekeren

90. Hieruit blijkt dat ook volgens de uitbater Electrabel de technische specificaties, met de uitbatingslimieten, opgenomen moeten zijn in de vergunning.

91. Uitbatingslimieten en/of –voorwaarden moeten derhalve bij koninklijk besluit vastgesteld worden en kunnen ook enkel bij koninklijk besluit gewijzigd worden.⁴¹

92. De bestreden beslissing genomen op basis van het KB Veiligheidsvoorschriften dat manifest de FANC-Wet schendt, moet, met toepassing van artikel 159 van de Grondwet, vernietigd worden.

93. Het onderdeel is gegrond.

Derde onderdeel

94. Het KB Veiligheidsvoorschriften is daarenboven genomen door een regering in lopende zaken (de ontslagnemende regering-Leterme II; ontslagnemend van 26 april 2010 tot 6 december 2011).

95. De afdeling wetgeving van Uw Raad merkte dit ook op in haar advies:

“Rekening houdend met het tijdstip waarop dit advies gegeven wordt, vestigt de Raad van State de aandacht op het feit dat, wegens het ontslag van de regering, de bevoegdheid van deze laatste beperkt is tot het afhandelen van de lopende zaken. Dit advies wordt evenwel gegeven zonder dat wordt nagegaan of dit ontwerp in die beperkte bevoegdheid kan worden ingepast, aangezien de afdeling Wetgeving geen kennis heeft van het geheel van de feitelijke gegevens welke de regering in aanmerking kan nemen als ze te oordelen heeft of het vaststellen of het wijzigen van een verordening noodzakelijk is.”

96. Uw Raad had de laatste jaren de mogelijkheid om zich verschillende keren te buigen over het begrip ‘lopende zaken’. In het arrest van 31 augustus 2011 stelt Uw Raad:

“Tot de lopende zaken behoren de zaken van dagelijks bestuur, de zaken die de normale voortzetting zijn van een vóór de ontbinding of het ontslag regelmatig ingezette procedure, en de dringende zaken.

De eerste categorie van zaken kan verder buiten beschouwing blijven, aangezien het bestreden besluit kennelijk niet tot die categorie behoort. De tweede categorie van zaken kan slechts tot de lopende zaken gerekend worden voor zover de totstandkomingsprocedure aan welbepaalde voorwaarden voldoet. Met name kan een zaak die een groter belang vertoont dan zaken van dagelijks bestuur en die niet dringend is, toch door de regering afgehandeld worden, al is het parlement ontbonden of is de regering ontslagnemend, als de procedure die geleid heeft tot het

dat dit aantal inderdaad ingezet wordt. In het geval van een anomalie van één van de toestellen, omschrijven de technische voorwaarden wat de compenserende maatregelen moeten zijn die ingezet moeten worden en binnen welke termijn de uitrusting hersteld en opnieuw ingezet moet worden. Dat is de context van technische specificaties.

Het zijn alle regels die de uitbater moet volgen om de centrale veilig uit te baten. Deze technische specificaties zijn opgenomen in de exploitatievergunning. Het is duidelijk geïdentificeerd in de exploitatievergunning. Deze technische specificaties worden daarin vermeld.

Het is Bel V, het technisch controleorgaan van het FANC, die erover waakt hoe deze specificaties omgezet worden. In deze specificaties is ook omschreven wat men moet communiceren over anomalieën of over technische afwijkingen.”

⁴¹ Zo heeft de Koning in het verleden, terecht, verschillende koninklijke besluiten genomen waarin bijkomende voorwaarden worden opgelegd aan vergunninghouders van installaties van klasse 1. Meest recent waren dat de koninklijke besluiten van 8 februari 2010 die aanvullende voorwaarden opleggen aan de Instelling van openbaar nut “Studiecentrum voor Kernenergie” (SCK.CEN), het Instituut voor Referentie-Materialen en -Metingen (IRMM), de NV Belgoproces, de NV FBFC en aan de NV Electrabel voor de kerncentrale Doel en de kerncentrale Tihange. Bij de bekendmaking van die koninklijke besluiten in het Belgisch Staatsblad vermeldde het FANC dat er tegen deze besluiten een beroep bij Uw Raad kon worden ingesteld.

betrokken besluit ruim vóór de kritieke periode werd aangevat, ze nadien zonder overhaasting werd afgewikkeld en de vragen van beleid, die zich op het administratief niveau hebben kunnen voordoen, vóór de kritieke periode werden opgelost.

Tot deze tweede categorie behoren niet de zaken waarvan de afhandeling belangrijke beleidskeuzes impliceert, dit wil zeggen zaken die opties impliceren waarvan het belang op het gebied van de algemene politiek uit hun aard zo groot is dat over deze zaken alleen zou kunnen worden beslist door een regering die de steun geniet van het parlement en die het risico loopt deze steun te verliezen door de beslissing die ze heeft genomen.

Tot de derde categorie behoren de zaken die zonder uitstel geregeld moeten worden, wil men geen fundamentele belangen in gevaar brengen of ernstig schaden. Dergelijke zaken behoren tot de lopende zaken, zelfs als de regering daarbij belangrijke beleidskeuzes moet maken.”⁴²

In het arrest van 20 mei 2014 luidt Uw stelling:

“Een ontwerpbesluit dat tot de tweede categorie van lopende zaken dient te worden gerekend, kan slechts rechtsgeldig worden genomen voor zover de procedure die geleid heeft tot het betrokken besluit ruim vóór de kritieke periode werd aangevat, ze nadien zonder overhaasting werd afgewikkeld en de vragen van beleid, die zich op het administratief niveau hebben kunnen voordoen, vóór de kritieke periode werden opgelost.”⁴³

97. Volgens het Verslag aan de Koning is “midden 2007 een regelgevend actieplan van start gegaan, onder de leiding van het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle”, waarna “onderhavig besluit het tastbare resultaat is van dit regelgevend actieplan”. Uit niets blijkt wanneer dit “regelgevend actieplan” afgesloten is noch of dan wel in welke mate dat regelgevend overeenkomt met het koninklijk besluit. Daarenboven zijn de eerste adviezen pas gevraagd op 2 februari 2011, tijdens de lopende zaken.

98. In dit geval zou het uitblijven van “een regelgeving met doelstellingen” niet de uitvoering van de FANC-Wet blokkeren. Dit blijkt overduidelijk uit het Verslag aan de Koning en het opzet van het koninklijk besluit. Alleen al om die redenen moeten de bepalingen van het KB Veiligheidsvoorschriften voor niet geschreven worden gehouden.

99. Indien de bestreden beslissing een uitvoering zou zijn van artikel 9.2 van het KB Veiligheidsvoorschriften, dan is zij aldus genomen zonder rechtsgrond.

100. Het onderdeel is gegrond.

101. Op basis van de bepalingen van de FANC-Wet kon enkel de Koning, bij koninklijk besluit, een beslissing nemen over de heropstart van de kerncentrale van Tihange 2. Het FANC was hiertoe niet bevoegd. Het proces-verbaal van oplevering voor de heropstart verstrekt door Bel V is zonder rechtsgrond wegens het stilzitten van de bevoegde overheid, *in casu* de Koning.

102. Het middel is ernstig en gegrond.

⁴² RvS 31 augustus 2011, nr. 214.911, ASBL Syndicat des avocats pour la démocratie.

⁴³ RvS 20 mei 2014, nr. 227.485, VZW Plaatselijk Werkgelegenheidsagentschap Vilvoorde e.a.

DERDE MIDDEL: SCHENDING VAN HET BEGINSSEL PATERE LEGEM QUAM IPSE FECISTI, VAN HET ZORGVULDIGHEIDSBEGINSSEL, VAN HET MATERIËLE MOTIVERINGSBEGINSSEL EN VAN DE WET VAN 29 JULI 1991 BETREFFENDE DE UITDRUKKELIJKE MOTIVERING VAN DE BESTUURSHANDELINGEN

Eerste onderdeel, Het FANC heeft zelf, bij gebrek aan een procedure geregeld in een wet of besluit, de proceduregels opgesteld die leiden tot een beslissing inzake de toelating tot heropstart van de kerncentrale Tihange 2. Het FANC is hierbij echter gehouden, omwille van het gebrek aan een wettelijke regeling, om op een zorgvuldige manier haar procedure te bepalen. Vervolgens moet zij bij het nemen van een individuele beslissing de regels die zij zelf heeft opgesteld volgen. Zij moet haar beslissing ook zorgvuldig voorbereiden.

Tweede onderdeel Het FANC heeft de beslissing tot toelating genomen zonder dat zij op het ogenblik van de beslissing beschikte over gegevens die een voldoende hoge graad van zekerheid vertonen. Nochtans moet het FANC haar beslissing op een zorgvuldige manier nemen, te weten dat zij op het ogenblik van haar beslissing dient te beschikken over gegevens die een voldoende hoge graad van zekerheid vertonen.

TOELICHTING BIJ HET MIDDEL

Eerste onderdeel: schending beginsel *patere legem quam ipse fecisti* en het zorgvuldigheidsbeginsel

103. Het beginsel *patere legem quam ipse fecisti*, afgeleid uit het wettigheidsbeginsel, bestaat erin dat een bestuur de algemene regels die ze zelf heeft vastgesteld moet eerbiedigen wanneer zij een individuele beslissing neemt.⁴⁴

104. Verder vereist het zorgvuldigheidsbeginsel dat het FANC haar beslissing op een zorgvuldige manier dient voor te bereiden, dat ze zich voldoende dient te informeren, en dat ze moet handelen met de vereiste zorgvuldigheid bij het uitoefenen van haar informatieplicht.

105. Zoals toegelicht in het eerste middel is de rechtsgrond van de bestreden beslissing onwettig. Indien Uw Raad zou oordelen dat er wel degelijk een geldige rechtsgrond en een toebedeelde bevoegdheid voor het nemen van de bestreden beslissing bestaat, stelt de verzoekende partij vast dat noch de FANC-Wet, noch het Arbis, noch het koninklijk besluit van 8 juni 1982 houdende de goedkeuring voor de intercommunale vereniging van gas en elektriciteit, het huidige NV Electrabel, tot oprichting van een kerncentrale te Huy (Tihange) (eenheid 2)⁴⁵ een procedure bepalen op welke wijze een bevoegde overheid een beslissing dient te nemen inzake het verlenen van een toelating tot heropstart van een centrale.⁴⁶ Er dient ook vastgesteld dat het FANC zelf een procedure heeft opgesteld die uiteindelijk zal leiden tot de bestreden beslissing.

⁴⁴ A. MAST, e.a., *Overzicht van het Belgisch Administratief Recht*, Mechelen, Kluwer, 2012, randnummer 18.

⁴⁵ Hierna "KB Vergunning Tihange 2"

⁴⁶ Er bestaat wel een procedure voor de heropstart na herlading. Deze werd door de heer Govaerts, directeur van AIB-Vinçotte toegelicht in de Kamer van Volksvertegenwoordigers tijdens een hoorzitting naar aanleiding van het wetsontwerp betreffende de bescherming van de bevolking en van het leefmilieu tegen de uit ioniserende stralingen voortspruitende gevaren en betreffende het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle (Verslag, 27 januari 1994).

Hij verklaarde:

"In België was men echter van oordeel dat de Amerikaanse regels niet volstonden en dat telkens nadat de centrale opnieuw is opgeladen een veiligheidsrapport moet worden opgesteld, waarin wordt bevestigd dat de vereisten die zijn opgelegd in het oorspronkelijke veiligheidsonderzoek, werden geëerbiedigd. Daarna wordt op grond van een proces-verbaal van oplevering dat wordt opgesteld door de erkende instelling, toestemming gegeven om de centrale opnieuw op te stellen. Al die vereisten zijn

106. Daarbij lijkt het FANC zich te inspireren op de procedure die zij bepaald heeft naar aanleiding van de eerste (vervroegde) stillegging van de kerncentrale van Tihange 2 in september 2012 met het oog op ultrasoon onderzoek naar aanleiding van de foutindicaties vastgesteld in de kerncentrale van Doel 3. Het FANC communiceerde deze procedure onder andere op 13 september 2012⁴⁷ en vatte die ook samen in een infografiek.⁴⁸

Samengevat bestond deze eerste procedure uit een aantal stappen met als uitgangspunt de veiligheidsverslagen opgesteld door de exploitant:

- Analyse door drie werkgroepen en door Bel V
- Evaluatie door het FANC
- Advies van de Wetenschappelijke Raad van het FANC, die beroep doet op een advies van 4 Belgische professoren
- Advies door internationale deskundigengroep
- Voorstel eindbeslissing FANC
- Beslissing Belgische politieke autoriteiten

107. Zoals hieronder zal blijken uit de historiek van het dossier heeft het FANC naar aanleiding van de stopzettingen op 26 maart 2014 op geen enkele manier voorafgaand aan de veiligheidsevaluatie gecommuniceerd welke procedure zou gevolgd worden om te komen tot een (voorstel van) eindbeslissing. Zij heeft in de periode tussen 26 maart 2014 (stillegging) en 17 november 2015 (mededeling toelating heropstart) wel een aantal keer *ad hoc* gecommuniceerd.

108. Op 26 maart 2014 deelt het FANC in een persbericht mee dat de geplande stilstand van Doel 3 en Tihange 2 vervroegd wordt naar aanleiding van onverwachte resultaten van de breuktaaiheidstesten die Electrabel diende uit te voeren in het kader van de heropstart van de centrales. Het FANC stelt dat “[u]it voorzorg de uitbater besloten [heeft] om zijn twee reactoren preventief stil te leggen”.⁴⁹ Op dat ogenblik deelt zij alleen mee dat “het FANC dit dossier samen met Bel V en AIB-Vinçotte van dichtbij zal blijven opvolgen en alle onderzoeksresultaten zal onderwerpen aan een grondige analyse”.

109. Vervolgens deelt het FANC op 29 oktober 2014 mee dat het “FANC en Bel V een analyseproces uitgestippeld hebben voor dossier Doel 3 en Tihange 2”.⁵⁰ Het FANC deelt dit mee “naar aanleiding van de verklaring van GDF Suez dat ze “aan het eind van de herfst een rapport aan het FANC hopen te overhandigen om toelating te krijgen voor de heropstart van Doel 3 en Tihange 2””.

Het FANC stelt dat het analyseproces uit een tweestappenplan bestaat:

- Eerst spreekt de veiligheidsautoriteit (FANC en Bel V) zich uit over de deugdelijkheid van de door Electrabel gebruikte methodologie. De veiligheidsautoriteit zal dan meedelen of het “justificatiedossier” van Electrabel ontvankelijk is.
- De resultaten van de mechanische weerstandstests zullen voorgelegd worden aan een panel van Belgische en buitenlandse wetenschappers geselecteerd door het FANC, *international*

samengebracht in de jongste besluiten voor het verlenen van vergunningen aan de Belgische centrales.” <http://www.dekamer.be/FLWB/PDF/48/1124/48K1124005.pdf>, pagina 42.

Het KB Vergunning Tihange 2 expliciteert echter niet op deze wijze de procedure uiteengezet door de heer Govaerts.

⁴⁷ Stuk 9.

⁴⁸ Stuk 10.

⁴⁹ Stuk 11.

⁵⁰ Stuk 12.

*review board*⁵¹ genoemd. Zij dienen zich uit te spreken over de deugdelijkheid van de hypothesen geformuleerd door de exploitant met betrekking tot de impact van bestraling op de mechanische eigenschappen van materiaal met foutindicaties die terug te brengen zijn tot de aanwezigheid van waterstofvlokken en over de methodologie inzake de toepasbaarheid van deze resultaten op de kuipen van Doel 3 en Tihange 2. De Wetenschappelijke Raad voor Ioniserende stralingen zal als waarnemer optreden.

- Tegelijkertijd zullen het FANC, Bel V en AIB Vinçotte zich buigen over de integrale methodologie die de exploitant voorstelt te gebruiken voor het justificatiedossier.
- De veiligheidsoverheid zal zich vervolgens uitspreken over de conformiteit van de methodologie voorgesteld door Electrabel.
- De veiligheidsoverheid zal het dossier vervolgens grondig bestuderen.⁵²

110. In haar voortgangsverslag van 16 december 2014 bevestigt het FANC dit evaluatieproces. Met name stelt het voortgangsverslag:

“Er werd beslist om een speciaal proces te volgen voor de evaluatie en de analyse van de testresultaten, en dit door het analyseproces op te splitsen: een eerste evaluatie van de Electrabel-methodologie en een tweede evaluatie van de toepassing van deze methodologie voor het rechtvaardigen van de structurele integriteit van de reactordrukvat van Doel 3 en Tihange 2.

Eind 2014 zijn de Belgische Veiligheidsautoriteiten nog steeds betrokken bij de eerste stap van het evaluatieproces.

Hiervoor werd een panel van wetenschappers die wereldwijd erkend zijn als deskundigen in de mechanismen van beschadiging door straling en in materiaaltesten, samengesteld binnen de International Review Board.”⁵³

111. Op 25 februari 2015 meldt het FANC ook de eerste keer op haar website dat het verslag dat Electrabel moet indienen om een heropstart te rechtvaardigen zal voorgelegd worden voor analyse aan een “onafhankelijk laboratorium”.⁵⁴

112. Deze procedure wordt later verder aangevuld. Met name stelt het FANC op 7 mei 2015 dat na indiening van het rechtvaardigingsdossier door Electrabel de volgende stappen genomen worden⁵⁵:

- FANC en Bel V analyseren grondig het dossier en doen beroep op
 - o AIB Vinçotte (ultrasone inspectietechniek van de kuipen: detectie, meting en situering van de foutindicaties)
 - o International Review Board⁵⁶ (materiaaleigenschappen van materiaal met waterstofvlokken: invloed van bestraling en overdraagbaarheid van de testresultaten op de reactorvaten van Doel 3 en Tihange 2)
 - o Extern onderzoeksteam (structurele integriteit van een reactorvat met waterstofvlokken).
- FANC verzamelt de adviezen en beslist op basis daarvan of Electrabel al dan niet de toestemming krijgt tot de heropstart van de reactoren Doel 3 en Tihange 2.

⁵¹ Vrije vertaling: internationale beoordelingsraad

⁵² Stuk 12.

⁵³ Stuk 13.

⁵⁴ Stuk 14.

⁵⁵ Stuk 15.

⁵⁶ Vrije vertaling: internationale beoordelingsraad

Het FANC expliciteert dus dat zij niet kan beslissen zonder de adviezen van AIB-Vinçotte, International Review Board en het extern onderzoeksteam.

113. Op 17 juli 2015 dient Electrabel het rechtvaardigingsdossier voor Tihange 2 in bij het FANC. De website van het FANC vermeldt hierover⁵⁷:

- AIB Vinçotte schrijft een evaluatierapport over de detectie, meting en situering van de foutindicaties aan de hand van ultrasoononderzoek;
- Oak Ridge National Laboratory wordt ingeschakeld om alle hypothesen, de methodologie, de berekeningen en de interpretatie van de resultaten te evalueren en de alle berekeningen aan de hand van hun eigen computercodes, hypothesen en methodologie over te doen;
- Bel V maakt een eigen evaluatie van het hele dossier
- Een werkgroep van 4 Belgische professoren buigt zich nog over de vraag of de waterstofvlokken groter kunnen worden door de migratie van waterstof doorheen de wanden van de reactorkuip.

114. Vervolgens komt het FANC op 17 november 2015 tot de conclusie dat ze toelating geeft voor de heropstart van het de reactoren Doel 3 en Tihange 2. Wellicht moet voorafgaand aan de herlading een specifieke toelating verleend worden voor de heropstart. Hiervan wordt geen melding gemaakt op de website van het FANC. Verzoekende partij vraagt dat verwerende partijen aantonen dat een specifieke toelating verleend werd, door wie op en welke datum. Verzoekende partij vraagt de overlegging van de stukken die dit aantonen. Zij behoudt zich het recht voor om haar beroep tot deze bijkomend stukken uit te breiden.

115. In haar finaal evaluatieverslag van 12 november 2015 licht het FANC de voorafgaande procedure nog eens toe, met name dat het rechtvaardigingsdossier in 2 stappen beoordeeld wordt: in een eerste fase wordt de methodologie beoordeeld (ontvankelijkheidsfase), in een tweede fase de toepassing van de methodologie.^{58 59} Het FANC bevestigt dat dit, volgens hem, na analyse aanleiding geeft tot het al dan niet verlenen van een toestemming voor een heropstart.⁶⁰ Hieruit volgt sowieso onmiskenbaar dat de natuur van de regels die het FANC heeft opgesteld de vorm heeft van een procedure die beoogt om rechtsgevolgen te ressorteren.

116. Uit wat voorafgaat blijkt dat het FANC haar procedure ad hoc bepaald heeft en gaandeweg en ad hoc gecommuniceerd heeft.⁶¹ Eerst en vooral dient dan ook besloten te worden dat de procedure zoals ze werd opgesteld door het FANC uiterst onzorgvuldig is gebeurd.

⁵⁷ Stuk 16.

⁵⁸ Stuk 6, p. 26.

⁵⁹ Stuk 12.

⁶⁰ Stuk 15.

⁶¹ Bovendien kan men zich afvragen of Electrabel zelf op de hoogte was van de procedure, gezien de bewoordingen van het persbericht van het FANC van 29 oktober 2014: "naar aanleiding van de verklaring van GDF Suez". Wellicht wordt verwezen naar de verklaring van CEO van GDF Suez Gerard Mestrallet die op 14 oktober 2014 verklaard dat het de bedoeling is om "tegen eind van de herfst een rapport te kunnen overhandigen aan het FANC over de testen op Doel 3 en Tihange 2".

117. De implementatie van de procedure die het FANC opgesteld heeft wordt in onderstaande tabel schematisch weergegeven:

1ste stap: beoordeling methodologie (ontvankelijkheid)		
A	Juli 2015	Beslissing FANC, op basis van beoordeling Bel V, AIB-Vinçotte, IRB dat de methodologie aanvaard wordt en dat er een rechtvaardigingdossier kan ingediend worden door Electrabel. ⁶²
2de stap: beoordeling toepassing methodologie (ten gronde)		
B	17 juli 2015	Electrabel dient rechtvaardigingsdossier in bij het F
C	28 augustus 2015	Doel 3 and Tihange 2 issue, International Review Board, Final Report ⁶³
D	September 2015	NSEG, Report on the hydrogen induced cracking hypotheses ⁶⁴ (werkgroep van 4 Belgische professoren) (rapport niet gepubliceerd)
E	28 oktober 2015	Definitief Veiligheidsrapport exploitant ⁶⁵
F	3 november 2015	Analyse veiligheidsrapport door de Dienst Fysische Controle van Electrabel ⁶⁶
G	5 november 2015	Bel V – Safety Evaluation Report ⁶⁷
H	6 november 2015	FANC synthesis note on “hydrogen induced cracking” hypothesis ⁶⁸
I	11 november 2015	Oak Ridge National Laboratory, Evaluation of Electrabel Safety Cases for Doel 3 / Tihange 2: Final Report (R1) ⁶⁹
J	12 november 2015	Finaal evaluatierapport FANC ⁷⁰
K	16 november 2015	AIB-Vinçotte – Synthesis Report TIHA186 ⁷¹
L	16 november 2015	AIB-Vinçotte – Synthesis Report DOEL201 ⁷²
M	16 november 2015	Advies Wetenschappelijke Raad (niet gepubliceerd)
N	17 november 2015	Beslissing FANC (niet gepubliceerd)
Heropstart		
O	Onbekend	Goedkeuring heropstart (geen informatie op de FANC website)
P	14 december 2015	Herstart Tihange 2 ⁷³

118. Uit het schematisch overzicht blijken een aantal onduidelijkheden en anomalieën in de toepassing van het FANC van de door haar opgestelde methodologie die hieronder hernoemen worden.

⁶² Stuk 6, pagina 26.

⁶³ Stuk 17, vrije vertaling: Doel 3 en Tihange 2 probleem, internationale beoordelingsraad

⁶⁴ Stuk 6, p. 27. Vrije vertaling: Rapport over waterstof geïnduceerde scheurtjes hypothese.

⁶⁵ Stuk 6, p. 83.

⁶⁶ Stuk 19

⁶⁷ Stuk 20, vrije vertaling: Bel V – Veiligheidsevaluatierapport.

⁶⁸ Stuk 21, vrije vertaling: synthese nota over waterstof geïnduceerde scheurtjes, hypotheses.

⁶⁹ Stuk 6, p. 26. Vrije vertaling: Evaluatie veiligheidsrapport Electrabel voor Doel 3 en Tihange 2, finaal rapport; Stuk 22.

⁷⁰ Stuk 6

⁷¹ Stuk 23

⁷² Stuk 24

⁷³ <https://twitter.com/Electrabel/status/676504075840671748>

Beslissing over de methodologie (A)

119. Het finaal evaluatieverslag van het FANC legt uit dat de methodologie goedgekeurd werd in “juli 2015”, en dit na de beoordeling ervan door Bel V, AIB-Vinçotte en het International Review Board⁷⁴. Het finaal eindverslag geeft geen concrete data of referenties voor deze beoordelingen. De beoordelingen zijn ook niet gepubliceerd op de website van het FANC.

120. De directeur-generaal van het FANC verklaarde in de Kamer van Volksvertegenwoordigers dat het FANC de methodologie goedgekeurd heeft op basis van een mondeling verslag van de experten:

Jan Bens: (...) Pour ce qui est de Doel 3 et Tihange 2, les experts nous ont donné leurs conclusions orales. Sur cette base, l'Agence a décidé d'approuver la méthodologie. Ce qui reste encore à faire, c'est la finalisation du texte de leur rapport. Sur cette base, Electrabel a commencé à faire ses calculs dans la version actuelle du safety case.

Jean-Marc Nollet (Ecolo-Groen): Je voudrais être sûr de bien comprendre. Vous avez approuvé la méthodologie.

Jan Bens: exact

Jean-Marc Nollet (Ecolo-Groen): Alors que vous n'avez pas encore connaissance du rapport des experts.

Jan Bens: Nous avons pris connaissance oralement de leurs conclusions.

Jean-Marc Nollet (Ecolo-Groen): Ce n'est pas possible! Vous avez une connaissance orale du rapport des experts! Mais j'aimerais la connaître aussi!

Jan Bens: Les experts nous ont indiqué que la méthodologie...

(...)

Jan Bens: Les experts nous ont dit quelles étaient leurs conclusions essentielles. Pour l'instant, ils discutent encore de la formulation du rapport. Sur base de cela, Electrabel a entamé les calculs de la deuxième phase et a remis une version du safety case que nos experts sont maintenant en train d'examiner.

Si des choses changent encore, on changera encore.

(...)

Jan Bens: Mijnheer de voorzitter, ik herhaal nog eens dat wij van de experts de bevestiging hebben gekregen dat voor hen de methodologie goed is en dat zij nog bezig zijn de laatste hand te leggen aan hun rapport. Op basis van die mededeling hebben wij ook aan Electrabel gezegd dat het kan voortdoen met die methodologie. Dan heeft Electrabel zijn safety case opgemaakt, waarvan wij nu een eerste versie aan het bekijken zijn.⁷⁵

⁷⁴ Vrije vertaling: internationale beoordelingsraad

⁷⁵ <http://www.dekamer.be/doc/CCRI/pdf/54/ic229.pdf>, pagina 32. Vrije vertaling:

Jan Bens: Voor Doel 3 en Tihange 2 hebben de experts hun conclusies mondeling toegelicht. Op grond daarvan heeft het FANC besloten de methode goed te keuren. Nu moet het rapport nog worden afgewerkt. Electrabel is hiervan uitgegaan voor zijn eerste berekeningen in de huidige versie van de *safety case*.

121. Op 7 mei 2015 had het FANC echter nog op haar website geschreven dat de International Review Board in april gedurende 3 dagen de verkregen resultaten bestudeerde en besprak. Het FANC stelde dat hij “verwacht[te] (...) dat [de International Review Board] op basis van hun besprekingen een advies zullen schrijven m.b.t. de methodologie (bijv. de berekeningsmethode) die Electrabel dient op te stellen van het betreffende onderdeel van zijn rechtvaardigingsdossier (“Safety Case”).⁷⁶

122. Het is niet aangetoond dat het FANC, op het ogenblik van haar beslissing, effectief beschikte over de rapporten waarover ze zelf stelde te moeten beschikken alvorens zij de methodologie kon goedkeuren volgens dewelke de exploitant haar veiligheidsrapport diende op te stellen. Vastgesteld dient, zoals hoger geschreven, dat er geen verwijzing te vinden is noch op de website van het FANC, noch in de referenties van het finaal evaluatieverslag. Te dezen schendt de beslissing het beginsel *patere legem quam ipse fecisti*.

123. Vervolgens kan bezwaarlijk aangenomen worden dat de beslissing, die genomen werd op basis van een mondeling verslag, zorgvuldig genomen werd. Op deze manier kan er op geen enkele manier beoordeeld worden of met de opmerkingen van de experts werd rekening gehouden, dan wel in welke mate de beslissing van het FANC steunt of afwijkt van het rapport van de experts. Uw Raad is van oordeel dat technische besluiten het bestuur ertoe nopen het advies van deskundigen in te winnen, het advies moet dan voldoende nauwkeurig zijn.⁷⁷ Een mondeling advies kan onmogelijk voldoende nauwkeurig zijn.

124. Bovendien, is de tussenbeslissing over de methodologie, die een integraal deel uitmaakt van de bestreden beslissing, zonder de welke de bestreden beslissing niet tot stand kon komen, daardoor onvoldoende, zelfs niet, gemotiveerd. Het FANC stelt alleen “dat ze de methodologie heeft goedgekeurd”. Op dit punt schendt de beslissing bijgevolg de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijk motivering van bestuurshandelingen schendt, en het materiële motiveringsbeginsel. Het louter verwijzen naar een “mondeling verslag van de experts”, in het algemeen en zonder specifiek onderzoek is niet draagkrachtig en niet dienstig.

Finaal rapport International Review Board⁷⁸ (ten gronde)(I)

125. Het finaal rapport van de International Review Board⁷⁹ werd opgeleverd vooraleer het finaal rechtvaardigingsdossier van de exploitant werd ingediend. Hetzelfde geldt voor het rapport van NSEG, dat niet gepubliceerd werd.

126. Over de eerste versie van het rechtvaardigingsdossier verklaarde Wim De Clercq, chieft nuclear officer van Electrabel op 21 september het volgende in de Kamer van Volksvertegenwoordigers:

Jean-Marc Nollet: ik zou graag zeker zijn om het goed te begrijpen. U heeft de methodologie goedgekeurd.

Jan Bens: exact.

Jean-Marc Nollet: Terwijl u nog geen kennis heeft van het rapport van de experts.

Jan Bens: wij hebben mondeling kennis genomen van hun conclusies.

Jean-Marc Nollet: Dit is niet mogelijk! U heeft mondeling kennis genomen van het rapport van de experts. Maar ik zou het ook graag kennen!

Jan Bens: de experts hebben aangegeven dat de methodologie...

(...)

Jan Bens: De experts hebben hun belangrijkste conclusies geformuleerd. Electrabel is op grond daarvan begonnen met de berekeningen voor de tweede fase en heeft een *safety case* ingediend, die onze experts momenteel bestuderen. Als de dingend nog veranderen dan verandert men ook nog.

⁷⁶ Stuk 15.

⁷⁷ RvS 17 februari 2000, nr. 85.399, Van Oost.

⁷⁸ Vrije vertaling: internationale beoordelingsraad

⁷⁹ Vrije vertaling: internationale beoordelingsraad

“Wij hebben onze veiligheidsstudie daarop gebaseerd, goed wetende dat de veiligheidsstudie die wij op 17 juli 2015 hebben ingediend, een eerste versie van de veiligheidsstudie is, met aanname van een aantal zaken. Er zijn in die berekeningen conservatieve elementen ingebracht. Alle resultaten van de materiaaltesten zijn in de berekeningen ingebracht. Indien daaraan nog bepaalde zaken moeten worden gewijzigd, bijvoorbeeld na de analyse van het Amerikaanse laboratorium, moeten die wijzigingen worden bekeken. Ze kunnen dan in de veiligheidsstudie worden aangepast.

Onze veiligheidsstudie is gebaseerd op het hele dossier, dat wij hebben opgesteld. Wij hebben de studie aan het FANC bezorgd. Het is het FANC dat onze veiligheidsstudie, samen met de mensen van de International Review Board en samen met de mensen van het Amerikaanse laboratorium, zal analyseren. Dat is de analyse, die vandaag aan de gang is.

Bij mijn weten heeft het FANC daarvan nog geen resultaten gekregen. Wij zullen ze niet krijgen. Ze zullen aan het FANC worden doorgespeeld. Op basis van alle elementen ter zake zal het FANC een beslissing nemen over de opstart van Doel 3 en Tihange 2.”⁸⁰

127. Het spreekt voor zich dat indien een evaluatie gebeurt, dit moet gebeuren aan de hand van het definitieve document. Het feit dat er een “eerste versie” en een “definitieve versie” bestaan van het veiligheidsrapport van Electrabel geeft aan dat beide documenten niet identiek zijn. Het is echter niet duidelijk wat de verschillen zijn. In elk geval werden 2 rapporten die het FANC als essentieel voor de beoordeling aanduidde voor het definitieve rapport werd opgeleverd. Niet alleen toont dit de onzorgvuldigheid van het FANC aan, het impliceert ook dat minstens voor deze 2 rapporten de procedure niet gevolgd werd.

128. Eerst en vooral heeft het FANC op dit punt dus haar eigen procedure niet gevolgd, aangezien ze dus in de feiten niet beschikte over de definitieve documenten.

129. Het zorgvuldigheidsbeginsel vereist verder dat het bestuur zijn beslissing op een zorgvuldige manier dient te voor te bereiden. Door gebruik te maken van documenten die betrekken hebben op een niet-definitief document is de beslissing niet zorgvuldig voorbereid. Ook vereist het zorgvuldigheidsbeginsel dat het bestuur de vereiste zorgvuldigheid aan de dag dient te leggen bij het uitoefenen van de informatieplicht. Haar informatieplicht invullen aan de hand van documenten die betrekking hebben op een eerste versie van het veiligheidsrapport is niet zorgvuldig.

Datum rapport AIB-Vinçotte (K en L)

130. Het finaal evaluatierapport van het FANC is gedateerd op 12 november 2015, terwijl het rapport van AIB-Vinçotte, noodzakelijk voor het finaal evaluatieverslag, gedateerd is op 16 november 2015.

131. Over de chronologie van de advies AIB-Vinçotte en het finaal evaluatierapport van het FANC verklaart Jan Bens, directeur generaal van het FANC in de Kamer van Volksvertegenwoordigers het volgende:

“[w]e hebben ervoor gekozen de eindrapporten op onze website te zetten zodra de beslissing was genomen, opdat er geen discussie over zou ontstaan tijdens het opstellen ervan.

⁸⁰ <http://www.dekamer.be/doc/CCRI/pdf/54/ic231.pdf>, pagina 27.

Alle rapporten waren op 12 november binnen. Het FANC heeft het zijne daarop gebaseerd. We moesten de leden van onze Wetenschappelijke Raad enkele dagen de tijd geven om het te lezen. Ze zijn op 16 november samengekomen en de beslissing werd op 17 november 's ochtends genomen. Er zijn geen gaten gevallen in die besluitvorming.

Jean-Marc Nollet (Ecolo-Groen): het rapport van Vinçotte dateert van 16 november.

Jan Bens: het rapport van Vinçotte over Tihange werd op 16 november ondertekend. Daarvoor hadden we al het rapport over Doel ontvangen, met de bevestiging dat de conclusies van het rapport over Tihange dezelfde zouden zijn. We hebben voort gewerkt zonder een eindbeslissing te nemen, tot we konden nagaan of dat document dezelfde conclusies bevatte.”⁸¹

Er dient evenwel opgemerkt te worden dat het rapport van Doel eveneens dateert van 16 november 2015.

132. Alleen al op dit punt blijkt dat het FANC de door haar zelf opgestelde procedure niet volgt.

133. Ook hier schendt de beslissing het zorgvuldigheidsbeginsel dat vereist dat het bestuur de beslissing op een zorgvuldige manier voorbereidt. De chronologie van de documenten wijst op een onzorgvuldige voorbereiding.

Datum rapport Oak Ridge National Laboratory (I)

134. Oak Ridge National Laboratory dient haar rapport in op 11 november 2015, 1 dag voor het finaal eindrapport van het FANC.

135. Nochtans verklaarde Jan Bens, directeur-generaal van het FANC op 19 augustus 2015 in de Kamer van Volksvertegenwoordigers het volgende:

“Mijnheer Vande Lanotte, op uw vraag over het rapport-Oak Ridge is het antwoord heel duidelijk ja. Dat rapport moet er zijn. Wij hebben die mensen gevraagd om het volledige dossier volledig onafhankelijk, door andere mensen, te laten nazien en te kijken of zij achter de conclusies kunnen staan en of er geen hiaten in zitten. Wij hebben dus gevraagd om andere mensen alles, ook de berekeningen, te laten herdoen. Ik wil van hen een ja, voor ik toelating geef.”

136. Het rapport wordt aangeduid als essentieel in het analyseproces. Zelfs indien wordt aangenomen dat er voordien uitwisselingen geweest zijn tussen het FANC en Oak Ridge National Laboratory dan nog kan niet anders dan vastgesteld worden dat deze termijn zo uiterst kort is dat de zorgvuldigheid van de beslissing in het gedrang komt. Op zulke korte termijn is het onmogelijk om een technisch complex en belangrijk rapport goed te kunnen analyseren en evalueren. Ook hier schendt de beslissing het zorgvuldigheidsbeginsel dat vereist dat het bestuur de beslissing op een zorgvuldige manier voorbereidt.

137. Op basis van het bovenstaande blijkt dat het FANC zelf de procedure bepaald heeft om tot een beslissing te komen inzake de toelating tot heropstart van Tihange 2. Niet alleen blijkt uit het samen lezen van de verklaring op de website van het FANC als van de verklaringen van de directeur-generaal van het FANC in de Kamer van Volksvertegenwoordigers dat deze procedure ad hoc en gaandeweg

⁸¹ <http://www.dekamer.be/doc/CCRI/pdf/54/ic281.pdf>, pagina 21.

werd opgesteld en aangevuld, maar ook dat de procedure door het FANC onzorgvuldig werd gevolgd. Hieruit volgt dat de beslissing het beginsel *patere legem quam ipse fecisti* en het zorgvuldigheidsbeginsel schendt.

138. Daarnaast stelt verzoekende partij ook vast dat voor wat betreft de eerste stap van de procedure (ontvankelijkheid) de beslissing niet gemotiveerd werd en zodoende de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen en het materiële motiveringsbeginsel schendt.

139. Het eerste onderdeel is gegrond.

Tweede onderdeel: schending van het zorgvuldigheidsbeginsel

140. Volgens vaststaande rechtspraak van de Raad van State houdt het zorgvuldigheidsbeginsel in dat het bestuur zijn beslissing zorgvuldig moet voorbereiden en op een correcte feitenvinding moet steunen.⁸² Uw Raad is daarbij van oordeel dat het bestuur slechts zorgvuldig handelt als zij uitgaat van gegevens die op het ogenblik van de beslissing een voldoende hoge graad van zekerheid vertonen.⁸³ Daarbij is uw Raad ook van oordeel de beoordeling dient te gebeuren op het ogenblik dat de overheid haar beslissing neemt en dat het bestuur die beoordeling niet mag uitstellen tot achteraf.⁸⁴

141. Op 17 mei 2013 geeft het FANC toestemming voor de heropstart van Tihange 2. Die toestemming werd door het FANC gekoppeld aan extra voorwaarden, 11 voorwaarden die vervuld moesten zijn voor de heropstart en 5 voorwaarden in de loop van de eerste reactorcyclus na heropstart^{85 86}

142. Op 26 maart 2014 deelt het FANC mee dat de geplande stilstand van Tihange 2 vervroegd wordt naar aanleiding van de resultaten van de materiaaltesten die werden uitgevoerd op de bestraalde monsters met waterstofvlokken.⁸⁷ Een van de acties op middellange termijn was de uitvoering van verder experimenteel onderzoek naar de impact van bestraling op de materiaaleigenschappen van monsters met waterstofvlokken. Er werd door de exploitant een onderzoeksprogramma opgesteld dat werd uitgevoerd in overleg met het Studiecentrum voor Kernenergie. Electrabel deelde op 25 maart 2014 aan FANC, Bel V en AIB Vinçotte de resultaten mee. Het FANC stelt hierover op zijn website:

“[d]eze resultaten geven aan dat de mechanische eigenschappen van het materiaal sterker beïnvloed worden door bestraling dan de experts verwacht hadden. Verder onderzoek en bijkomende bestralings- en materiaaltesten zijn dan ook noodzakelijk om deze onverwachte resultaten te kunnen interpreteren en te kunnen beoordelen.”⁸⁸

143. Het FANC deelt verder mee dat de twee reactoren uit voorzorg preventief stil gelegd worden op 26 maart 2014 om vervroegd te beginnen met de revisie die voor Tihange 2 gepland was vanaf 31 mei 2014.

144. Uit het finaal rapport van het FANC, dat de aanleiding is voor de beslissing van 17 november 2015, blijkt echter, dat, op het ogenblik dat het FANC haar beslissing neemt, er geen grote mate van zekerheid

⁸² RvS 12 maart 2015, nr. 230.485, SA Mobistar

⁸³ RvS 18 december 2012, nr.221.784, BVBA Immo Dominique; RvS 16 mei 2013, nr. 223.478, De Keyser; RvS 3 oktober 2013, nr. 224.963, Focquart; RvS 16 mei 2014, nr. 227.422, Verborgt.

⁸⁴ RvS 3 oktober 2013, nr. 224.963, Focquart; RvS 16 mei 2014, nr. 227.422, Verborgt.

⁸⁵ Stuk 25.

⁸⁶ <http://www.afcn.fgov.be/GED/00000000/3400/3432.pdf>

⁸⁷ Stuk 11.

⁸⁸ Stuk 11.

is over de elementen die Electrabel in het veiligheidsdossier moest onderzoeken. Zo blijkt uit het finaal rapport van het FANC dat er geen zekerheid bestaat over de oorsprong van de foutindicaties, noch over de evolutie ervan, noch dat er een verklaring bestaat voor de verbrossing van het AREVA VB395-staal. Deze 3 thema's waren de uitgangspunten voor het veiligheidsdossier.

Oorsprong en evolutie van de foutindicaties

145. In haar finale conclusies schrijft het FANC hierover het volgende:

“Concerning the origin of the indications, the conclusions issued by the FANC in May 2013 remains unchanged.

The most likely origin of the flaw indications identified in the Doel 3 and Tihange 2 reactor pressure vessels is hydrogen flaking due to the manufacturing process.

Concerning the evolution of the indications, when applying the same parameters and reporting thresholds, a comparison of the data from the 2012 and 2014 UT inspections does not provide evidence for crack growth. A significant evolution of the size of the hydrogen flakes over time due to the stress of operation of the reactor units is deemed unlikely. However, the time elapsed between the restart in 2013 and the shutdown in 2014 is too short to claim that there is a definitive experimental evidence of no in-service fatigue crack growth.

The only theoretical propagation mechanism for the flakes detected in the Doel 3 and Tihange 2 reactor pressure vessels is low cycle fatigue, which is considered to have a limited effect. Other phenomena (such as hydrogen blistering or hydrogen induced cracking) have been evaluated and ruled out as possible mechanisms of in-service crack growth.

All mid-term requirements concerning the origin and evolution of the flaw indications found in the core shells of the reactor pressure vessels of Doel 3 and Tihange 2 have been satisfactorily replied to and closed by the Safety Authority.

The FANC requires the Licensee to perform the following Requirement:

REQUIREMENT 2015/1 - FOLLOW-UP IN-SERVICE INSPECTIONS: The Licensee will perform follow-up UT-inspections, using the qualified procedure on the upper and lower core shells wall thickness of the reactor pressure vessels at the end of the next cycle of Doel 3 and Tihange 2, and thereafter at least every three years.”⁸⁹ (eigen onderlijning)

⁸⁹ Stuk 6, p. 47. Vrije vertaling:

“Wat betreft de oorsprong van de indicaties blijven de conclusies van het FANC van mei 2013 ongewijzigd.

De meest waarschijnlijke oorzaak van de foutindicaties in de reactordrukvat van Doel 3 en Tihange 2 zijn waterstofvlokken als gevolg van het productieproces. Wat betreft de evolutie van de foutindicaties, levert een vergelijking van de data van de ultrasone inspecties in 2012 en 2014 geen bewijs voor groei van de scheurtjes, dit wanneer dezelfde parameters en rapportage drempels worden toegepast. Een significante evolutie van de grootte van de waterstofvlokken doorheen de tijd en als gevolg van de belasting van werking van de reactor wordt onwaarschijnlijk geacht. Echter, de vestreken tijd tussen de herstart in 2013 en het stilleggen in 2014 is te kort om te beweren dat er definitief experimenteel bewijs bestaat van afwezigheid van groei van scheurtjes door de werking van de reactoren.

Het enige theoretische verspreidingsmechanisme gedetecteerd in de reactordrukvat van Doel 3 en Tihange 2 is trage cyclus vermoeidheid dat geacht wordt een beperkt effect te hebben. Andere fenomenen, zoals, waterstof blaarvorming of waterstof geïnduceerde scheuren, zijn geëvalueerd en uitgesloten als mogelijke mechanismen van scheurgroei.

Alle middellange vereisten betreffende de oorsprong en de evolutie van de foutindicaties gevonden in de kuipringen van de reactordrukvat van Doel 3 en Tihange 2 zijn naar tevredenheid beantwoord en afgesloten door de Veiligheidsautoriteit. Het

146. Anders gezegd beschikt het FANC, na het onderzoek van de exploitant, na het onderzoek door de experts en na haar eigen onderzoek geen hoge graad van zekerheid over de oorsprong en de evolutie van de foutindicaties. Meer nog, het FANC meent dat de periode van onderzoek te kort is om te komen tot definitief bewijs. Het FANC onttrekt dit element vervolgens aan haar besluitvormingsproces en verschuift dit naar een later moment, door te verwijzen naar een nog uit te voeren onderzoek. Dit terwijl deze elementen een onderdeel waren van het Veiligheidsrapport dat de exploitant moest opstellen en het FANC beoordeelde als een essentieel element. Daardoor verschuift het FANC haar beoordeling naar een later moment. Alleen al op dit punt schendt de beslissing het zorgvuldigheidsbeginsel.

Materiaaleigenschappen van staal met waterstofvlokken (invloed van bestraling en overdraagbaarheid van de testresultaten op de reactorvaten)

147. Het FANC schrijft in haar finaal verslag dat “de materiaaleigenschappen een belangrijk onderdeel zijn van het Veiligheidsrapport. De oorspronkelijke materiaaleigenschappen en hun evolutie doorheen de tijd zijn sleutel inputs voor de structurele integriteit van de kuipen.”⁹⁰

148. Zoals eerder toegelicht was een van de vereisten in 2013 de evaluatie van de materiaaleigenschappen van een staal met waterstofvlokken. Het onderzoek gebeurde op onder andere het AREVA staal VB395. De onverwachte resultaten uit dit onderzoek waren de directe aanleiding om Doel 3 en Tihange 2 stil te leggen op 26 maart 2014.

149. Na het stilleggen van de centrales Doel 3 en Tihange 2 werd het betreffende staal verder onderzocht. Een tweede bestralingscampagne bevestigde de onverwachte toegenomen verbrossing. Een derde bestralingscampagne volgt in augustus 2014 en een vierde in januari-februari 2015 (deze laatste campagne voornamelijk op het KS 02 materiaal).

150. De finale conclusie van het FANC luidt als volgt:

- The tested materials have exhibited different behaviour under irradiation
 - The unflaked test specimens from the surveillance program of Doel 3 and Tihange 2 and from the nozzle cuts of Doel 3 exhibit a behaviour under irradiation consistent with the predictions.
 - The test specimens, with or without flakes, from the macrosegregation zone of the VB395 exhibit an enhanced irradiation embrittlement inconsistent with the predictions, but a hardening consistent with the predictions.
 - The test specimens from the KS02, flaked or unflaked, from any zones, exhibit a behaviour consistent with the predictions. Due to the chemical composition of this material, the predicted embrittlement is nevertheless higher than for VB395 and reactor pressure vessels material.
- An unknown phenomenon affects the VB395 material inducing an enhanced embrittlement without a hardening of the test specimens from the macrosegregation zones of the VB395 material.

FANC eist dat de vergunninghouder volgende vereisten uitvoert:

vereiste 2015/1: opvolgings in-dienst ultrasoon-inspecties, aan de hand van de gekwalificeerde procedure, over de volledige dikte van de bovenste en onderste kuipringen van de reactorvaten aan het einde van de volgende cyclus van Doel 3 en Tihange 2, en vervolgens tenminste om de 3 jaar.

⁹⁰ <http://www.fanc.be/GED/00000000/4000/4027.pdf>, pagina 48.

- Hydrogen flaking is likely to be excluded as the root cause of this enhanced irradiation embrittlement, as the existence of KS02 shows that hydrogen flaking does not necessarily imply enhanced irradiation embrittlement.
- Complementary investigations on the flaked materials available (VB395 and KS02) show that the presence of flakes has no direct effect on the fracture toughness of the RPV material (in unirradiated or irradiated conditions).
- The VB395 can be considered as an outlier. Therefore it can be assumed that the irradiation embrittlement of the VB395 is likely to be not representative and significantly higher than the expected embrittlement of Doel 3 and Tihange 2 core shells.⁹¹

151. Wat betreft de voorspellende formule voor verbrossing stelt het FANC:

- New predictive equations for the irradiation embrittlement have been achieved for the structural integrity assessment of the Doel 3 and Tihange 2 reactor pressure vessels.

The 50°C margin on RT_{NDT} considered in the 2013 Safety Case is discarded and replaced by predictive equations depending on the fluence. Considering the VB395 as an outlier for the behaviour under irradiation, the core shells of Doel 3 and Tihange 2 are unlikely to show the same sensitivity to irradiation embrittlement. The atypical embrittlement observed in VB395 in the material between flakes is included in their predictive equations to account as a safety provision.

Therefore the predictive equations for the irradiation embrittlement used in the 2015 Licensee Safety Cases are acceptable for the FANC.⁹²

⁹¹ Stuk 6, p. 57. Vrije vertaling:

- De geteste materialen hebben verschillend gedrag vertoond onder bestraling.
 - De proefstukken zonder waterstofvlokken uit het toezichtsprogramma van Doel 3 en Tihange 2 en een mondstuk van de kuip van Doel 3 vertonen een gedrag onder bestraling dat consistent is met de voorspellingen.
 - De proefstukken, met of zonder waterstofvlokken, uit de macro gesegregerde zones van VB395 vertonen een gedrag van verhoogde verbrossing onder bestraling inconsistent met de voorspellingen, maar een verharding consistent met de voorspellingen.
 - De proefstukken van KS02, met of zonder waterstofvlokken, uit eender welke zone, vertonen een gedrag consistent met de voorspellingen. Door de chemische samenstelling van dit materiaal is de voorspelde verbrossing niettemin hoger voor VB395 en het materiaal van de reactordrukaten.
- Een onbekend fenomeen beïnvloedt het VB395 materiaal dat zorgt voor een verhoogde verbrossing zonder een verharding van de proefstukken uit de macro gesegregerde zones van VB395 materiaal.
- Waterstofvlokken kunnen waarschijnlijk uitgesloten worden als de grondoorzaak van deze verhoogde verbrossing, omdat uit het bestaan van KS02 blijkt dat waterstofvlokken niet noodzakelijk verhoogde verbrossing door bestraling impliceren.
- Aanvullend onderzoek op het beschikbaar materiaal met waterstofvlokken (VB395 en KS02) tonen dat de aanwezigheid van waterstofvlokken geen direct effect heeft op de breuktaaiheid van het materiaal van de reactordrukaten (in bestraalde of niet bestraalde omstandigheden).
- VB395 kan beschouwd worden als een uitschieter. Derhalve kan worden aangenomen dat de verbrossing door bestraling van VB395 waarschijnlijk niet representatief is en significant hoger dan de verwachte verbrossing van de kuipringen van Doel 3 en Tihange 2.

⁹² Stuk 6, p. 60 Vrije vertaling:

- Nieuwe voorspellende vergelijkingen voor de verbrossing onder bestraling worden door de vergunninghouder voorgesteld voor de structurele integriteit van de reactordrukaten van Doel 3 en Tihange 2. De 50° marge voor referentie temperatuur bij nul buigzaamheid zoals bepaald in het Veiligheidsdossier 2013 wordt verwijderd en vervangen door de voorspellende vergelijkingen afhankelijk van de materiaaleigenschappen. Gezien de VB395 een uitschieter is voor het gedrag van het materiaal onder bestraling, is het onwaarschijnlijk dat de kuipringen van Doel 3 en Tihange 2 gevoeliger zijn voor bestraling. Niettemin, als een veiligheidsvoorziening, zullen de voorspellende vergelijkingen voor Doel 3 en Tihange 2 de atypische verbrossing vastgesteld in VB395 materiaal in rekening nemen. Daarom acht het FANC de voorspellende vergelijkingen voor de verbrossing door bestraling zoals aangenomen in het Veiligheidsdossier 2015 aanvaardbaar.

152. Het feit dat de afwijkende resultaten een reden waren voor een “preventieve stillegging uit voorzorg”, en vervolgens het analyseproces zoals voorgesteld door het FANC, geeft aan dat de afwijkende resultaten door het FANC zelf erkend zijn als een belangrijk aandachtspunt.

153. Het FANC schrijft in haar finaal evaluatierapport dat tot op heden de oorzaak van de verhoogde verbrossing onbekend is (“een onbekend fenomeen”), dat wellicht niet veroorzaakt wordt door de waterstofvlokken (“kunnen waarschijnlijk uitgesloten worden”). Of anders gezegd, is er op het ogenblik van de beslissing van het FANC tot heropstart van de centrales nog altijd geen enkele zekerheid, minstens geen voldoende hoge graad van zekerheid, over de reden van de toegenomen verbrossing, die het weze herhaald, de directe aanleiding was om de centrale preventief stil te leggen.

154. Ook omwille van deze reden schendt de beslissing het zorgvuldigheidsbeginsel.

155. Het tweede onderdeel is gegrond.

156. Het middel is in zijn geheel gegrond.

VIERDE MIDDEL: SCHENDING VAN ARTIKEL 2 EN 8 EVRM, SCHENDING ARTIKEL 191 VAN HET VERDRAG BETREFFENDE DE WERKING VAN DE EU, SCHENDING VAN ARTIKEL 23, DERDE LID, 2° EN 4° VAN DE GRONDWET SAMENGELEZEN MET ARTIKEL 3, 6, 10 SEPTIES VAN DE FANC-WET, ARTIKEL 6 VAN HET ARBIS, ARTIKEL 9, 14, HOOFDSTUK 3 VAN HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 30 NOVEMBER 2011 HOUDENDE VEILIGHEIDSVORSCHRIFTEN VOOR KERNINSTALLATIES, ARTIKEL 2.21 VAN HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 8 JUNI 1982 HOUDENDE DE GOEDKEURING VOOR DE INTERCOMMUNALE VERENIGING VAN GAS EN ELEKTRICITEIT INTERCOM HET HUIDIGE NV ELECTRABEL, TOT OPRICHTING VAN EEN KERNCENTRALE TE HUY (TIHANGE) (EENHEID 2) HET STANDSTILL-BEGINSEL, HET VOORZORGSBEGINSEL EN HET BEGINSEL VAN PREVENTIEF HANDELEN

Eerste onderdeel, de beslissing van het FANC schendt de grondrechten vervat in artikel 2 en 8 van het EVRM en artikel 23, derde paragraaf 2° en 4° van de Grondwet en het daaruit afgeleide standstill-beginsel, samen gelezen met de FANC-wet, Arbis, KB Veiligheidsvoorschriften en het KB Vergunning Tihange 2. Het EVRM en de Grondwet beschermen de gezondheid en een gezond leefmilieu wat verder verankerd wordt in FANC-wet, Arbis, KB Veiligheidsvoorschriften en het KB Vergunning Tihange 2. De standstill-verplichting die hieruit voortvloeit impliceert dat er het geboden beschermingsniveau niet op aanzienlijke mate mag verminderd worden zonder dat er daarvoor redenen zijn van algemeen belang. De toelating inzake heropstart van Tihange 2 vermindert in aanzienlijke mate het geboden beschermingsniveau.

Tweede onderdeel, de beslissing van het FANC schendt het voorzorgsbeginsel omdat het FANC haar beslissing heeft genomen terwijl er sprake is van wetenschappelijke onzekerheid betreffende de foutindicaties in Tihange 2 en de resultaten van de breuktaaiheidstesten, met name het feit dat de verbrossing van het staal VB395 onbekend is.

Derde onderdeel, de beslissing van het FANC schendt het beginsel van preventief handelen omdat het FANC haar beslissing genomen en daardoor niet het risico afwendt van een nucleair ongeval waarvan bewezen is dat het zeer grote schade toebrengt.

Toelichting bij het middel

Eerste onderdeel: schending van artikel 2 en artikel 8 EVRM, artikel 23, derde lid, 2° en 4° van de Grondwet en het standstill-beginsel samen gelezen met artikel 3, 6, 10septies van de FANC-Wet, artikel 6 van het Arbis, artikel 9, 14 en hoofdstuk 3 van het Koninklijk Besluit van 30 november 2011 houdende veiligheidsvoorschriften voor kerncentrales en artikel 2.21 van het KB van 8 juni 1982 houdende de goedkeuring voor de intercommunale vereniging van gas en elektriciteit, het huidige NV Electrabel, tot oprichting van een kerncentrale te Huy (Tihange) (eenheid 2).

157. Artikel 2 van het EVRM beschermt het recht op leven. Op grond van vaststaande rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) impliceert artikel 2 van het EVRM een positieve verplichting voor lidstaten om het leven te beschermen. Deze positieve verplichting geldt ook inzake milieurisico's.

158. Artikel 8 van het EVRM beschermt het recht op eerbiediging van het privé-, familie- en gezinsleven. Op grond van rechtspraak van het EHRM behelst artikel 8 van het EVRM het recht op een gezonde omgeving en bescherming van de gezondheid.

159. De rechten die beschermd worden door artikel 2 en 8 van het EVRM worden in België beschermd door de Grondwet, met name door artikel 23.

160. Op grond van artikel 23 van de Grondwet heeft ieder het recht een menswaardig leven te leiden. Daartoe dient de wet de economische, sociale en culturen rechten te waarborgen. Artikel 23, derde paragraaf, 2° omvat het recht op bescherming van de gezondheid, artikel 23, derde paragraaf, 4° omvat het recht op bescherming van een gezond leefmilieu.

161. Het genot van het recht op een gezond leefmilieu en bescherming van de gezondheid is in deze context verder verankerd in de FANC-Wet, het Arbis, het KB Veiligheidsvoorschriften en ook in het KB Vergunning Tihange 2.

162. De bescherming van grondrechten impliceert een positieve verplichting voor een staat. Te dezen geldt een positieve verplichting inzake de bescherming van burgers en het leefmilieu tegen de gevolgen van een kernongeval. Het EHRM aanvaardde deze positieve verplichting zelfs in het geval van afwezigheid van bewijs voor een serieus gevaar voor de gezondheid en dus in het geval van wetenschappelijke onzekerheid en indien de schade nog niet is ontstaan.⁹³

163. Zoals verder in het verzoekschrift wordt toegelicht is de beslissing van het FANC genomen zonder dat er enige wetenschappelijke zekerheid bestaat over de oorsprong en evolutie van de waterstofvlokken en zonder dat er wetenschappelijke zekerheid bestaat over de uitkomsten van de breuktaaiheidstesten.

164. Zowel het Grondwettelijk Hof als de Raad van State erkennen dat uit artikel 23 van de Grondwet een standstill-beginsel voortvloeit. Het standstill-beginsel verbiedt dat de bevoegde overheid het beschermingsniveau dat wordt geboden door de toepasselijke regelgeving in aanzienlijke mate vermindert, zonder dat er daarvoor redenen zijn die verband houden met het algemeen belang.⁹⁴ Hierbij dient opgemerkt dat, met betrekking tot de draagwijdte van artikel 23 en het erin vervatte standstill-beginsel, de legaliteitscontrole van bestuursbeslissing op basis van objectief geldend recht los staat van de vraag of er subjectieve rechten ontleend worden aan een grondwettelijke toetsingsnorm. In die zin kan er rechtstreeks getoetst worden aan artikel 23 van de Grondwet.

⁹³ EHRM, 10 januari 2012, Di Sarno v Italië, § 108.

⁹⁴ R.v.St., 17 november 2008, nr. 187.998, 18.1.

165. In zoverre het standstill-beginsel slechts van toepassing zou zijn, zo het verankerd is in een rechtsnorm, dan dient vastgesteld dat te dezen het standstill-beginsel verankerd is in de FANC-Wet, het Arbis en het KB Vergunning Tihange 2.

166. De FANC-Wet werd aangenomen met het oog om de bevoegdheden inzake volksgezondheid, milieubescherming en de veiligheid van werknemers te koppelen.⁹⁵ de FANC-Wet bepaalt in artikel 3 de bevoegde overheid voor het nemen van de maatregelen ter bescherming van de de werknemers, de volksgezondheid of het leefmilieu. De koning is verder ook bevoegd om alle maatregelen te nemen bij een onvoorziene gebeurtenis die de volksgezondheid en het leefmilieu in gevaar brengen (artikel 6). In artikel 10^{septies} wordt bepaald dat de personeelsleden van het FANC alle passende maatregelen, organisatorische maatregelen inbegrepen, treffen of opleggen die zij noodzakelijk achten voor de gezondheid en veiligheid van de werknemers en de bevolking en voor de bescherming van het leefmilieu op het vlak van de ioniserende stralingen, en dit zowel om gevaaren te voorkomen als om de gebreken of vormen van hinder die zij vaststellen en als een gevaar beschouwen, te bestrijden of weg te werken. (wij onderlijnen).

Uit de verwoording van deze bepaling blijkt niet alleen een standstill-effect, maar ook een preventieve bevoegdheid inzake nucleaire veiligheid.

167. Artikel 1 van het Arbis over het toepassingsgebied bepaalt als volgt:

“Dit reglement is van toepassing op alle handelingen die een risico kunnen inhouden ten gevolge van de blootstelling aan ioniserende stralingen die worden uitgezonden, hetzij door een kunstmatige, hetzij door een natuurlijke stralingsbron, wanneer de natuurlijke radionucliden worden bewerkt of zijn bewerkt geweest omwille van hun radioactieve eigenschappen, hun splijtbaarheid of omwille van hun kweekeigenschappen, in het bijzonder:

1. op de productie, de bewerking, de hantering, het gebruik, het voorhanden hebben, het opslaan, het vervoer, het te koop aanbieden, de verkoop, de overdracht tegen vergoeding of gratis of het nu, voor elk van deze praktijken, voor commerciële, industriële, wetenschappelijke, medische of andere doeleinden is, de verwijdering en de recyclage van radioactieve stoffen of van toestellen of installaties die er bevatten;

2. op het gebruik en op het in bezit houden, voor industriële, wetenschappelijke, medische of andere doeleinden, het te koop aanbieden, de verkoop en de overdracht tegen vergoeding of gratis van toestellen of elektrische installaties die ioniserende stralingen kunnen voortbrengen en waarvan de elementen werken met een potentiaalverschil dat hoger is dan 5 kV;

3. op elke andere handeling die een risico kan inhouden ten gevolge van ioniserende stralingen.
(...)

Het is eveneens van toepassing, overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 20.2, 72 en 72bis, op elke interventie in geval van een radiologische noodsituatie of in geval van een langdurige blootstelling ten gevolge van de nawerkingen van een radiologische noodsituatie of van een vroegere of reeds bestaande handeling of beroepsactiviteit, evenals in geval van een langdurige blootstelling voor welke reden dan ook, met inbegrip van de aanwezigheid van radon in woningen.”

⁹⁵ Parl. St. Kamer, 1993-1994, nr. 1124/5, p.2.

168. Artikel 6 van het Arbis regelt het vergunningstelsel voor inrichtingen van klasse I. Met name bepaalt dit artikel op welke wijze een vergunning kan verkregen worden. Het artikel bepaalt in fine dat voor de inbedrijfsstelling, en voor het binnenbrengen van radioactieve stoffen, een oplevering van de installatie dient te gebeuren. De bepalingen lezen als volgt:

“6.9. Bevestigingsbesluit van de oprichtings- en exploitatievergunning van de inrichtingen van klasse I

Vóór de gedeeltelijke of gehele inbedrijfstelling van een inrichting van klasse I en het binnenbrengen in de installatie van de radioactieve stoffen waarvoor de vergunning vereist is, zal het Agentschap of de erkende instelling die het daartoe aanwijst, overeenkomstig de bepalingen van de wet van 15 april 1994, op verzoek en ten laste van de exploitant, overgaan tot de oplevering van de installatie. De aanvraag tot oplevering omvat alle documenten die het mogelijk maken de conformiteit van de installaties met de voorwaarden van de oprichtings- en exploitatievergunning en, onder meer, met het veiligheidsrapport vast te stellen. In de oplevering wordt onder meer de overeenstemming met de bepalingen van dit reglement en met de bepalingen van het oprichtings- en exploitatievergunning van de inrichting nagegaan.

(...)

Het Agentschap maakt onverwijld het gunstig opleveringsverslag over aan de Minister tot wiens bevoegdheid de binnenlandse zaken behoren. Deze kan dan aan de Koning voorstellen de oprichtings- en exploitatievergunning te bevestigen.

De inbedrijfstelling van de inrichting en het binnenbrengen in de installatie van de radioactieve stoffen die het voorwerp van de vergunning uitmaken, kunnen slechts gebeuren nadat de Koning de oprichtings- en exploitatievergunning heeft bevestigd.”

Met andere woorden impliceert het bevestigingsbesluit dat op dat ogenblik dat de minimumnormen inzake veiligheid van de installatie worden vastgelegd en dit met het oog op een veilige uitbating.

169. Ook in zoverre uw Raad van oordeel zou zijn dat het KB Veiligheidsvoorschriften Kerninstallaties niet onwettig is, dan dient er op gewezen te worden dat dit Koninklijk Besluit in artikel 14.1 de doelstellingen van de periodieke veiligheidsvoorzieningen bepaalt. Deze heeft tot doel een systematische evaluatie van de nucleaire veiligheid van een installatie en in het bijzonder:

- te bevestigen dat de installatie nog minstens even veilig is als oorspronkelijk aanvaard of aanvaard na de vorige periodieke herziening, en aan te tonen dat geen enkele vermindering van de nucleaire veiligheid zonder corrigerende actie is gebeven;
- de toestand van de installatie en haar uitbatingsregime vast te stellen met bijzondere aandacht voor de structuren, systemen en componenten die kunnen verslechteren, teneinde elke factor te identificeren en te evalueren die de veilige uitbating van de installatie tot de volgende periodieke herziening of tot het geprogrammeerde einde van de levensduur van de installatie zou kunnen beperken;
- het huidige veiligheidsniveau te rechtvaardigen ten aanzien van de huidige normen en praktijken, en verbeteringen van de veiligheid te identificeren en toe te passen waar dit redelijkerwijs mogelijk is. (wij onderlijnen)

Artikel 30 van hetzelfde KB Veiligheidsvoorschriften bepaalt dat de periodieke veiligheidsherzieningen regelmatig plaats vinden met intervallen van maximum 10 jaar.

170. Artikel 9 van hetzelfde KB Veiligheidsvoorschriften bepaalt de dat er uitbatingslimieten en voorwaarden worden opgesteld om ervoor te zorgen dat de installatie wordt uitgbaat overeenkomstig de hypothesen en de ontwerpdoelstellingen die zijn opgenomen in het veiligheidsrapport. Hetzelfde artikel bepaalt ook dat de uitbatingslimieten en –voorwaarden opnieuw moeten worden onderzocht en indien nodig worden gewijzigd tijdens de levensduur van de installatie, in het licht van de toepasbare ervaringsfeedback (inclusief inspecties tijdens de werking, periodieke testen), de evolutie van de technologie en de veiligheidsdoelstellingen en telkens wanneer er wijzigingen worden aangebracht aan de installatie. Verder bepaalt hetzelfde artikel dat de limieten op “conservatieve” wijze dienen te worden bepaald, rekening houdend met de onzekerheden van het proces van de veiligheidsanalyse.

171. Voor zover uw Raad van oordeel is dat het KB Veiligheidsvoorschriften niet onwettig is, dient te worden vastgesteld dat uit de lezing van dit KB volgt dat de uitbatingslimieten slechts minimumnormen zijn.

172. Artikel 2.21 KB Vergunning Tihange 2 bepaalt:

« Au minimum tous les dix ans, l'exploitant procède à une révision de la sûreté des installations. Cette révision se fait selon les directives de l'Agence fédérale de contrôle nucléaire.

Des révisions de la sûreté des installations sont également entreprises à la demande de l'Agence fédérale de contrôle nucléaire et dans un délai plus court que celui visé au premier alinéa.

A chaque révision périodique de sûreté prévue aux alinéas 1ier et 2, un rapport est établi dans lequel une évaluation globale de la sûreté des installations est effectuée ainsi que les améliorations qui seront apportées et le calendrier associé sont décrits. Ce rapport est transmis à Bel V et à l'Agence fédérale de contrôle nucléaire.

Le Conseil Scientifique émettra un avis sur les résultats et les conclusions des révisions périodiques de sûreté. »⁹⁶

173. Uit het samen lezen van al deze artikelen volgt dat wetgever op vrij algemene wijze de bescherming van de gezondheid en het leefmilieu geregeld heeft. Echter blijkt ook, uit de lezing van de toepasselijke regelgeving, dat het veiligheidsniveau (ter bescherming van de gezondheid en ter bescherming van het leefmilieu) minimaal bepaald is op het ogenblik van het bevestigingsbesluit en het op dat ogenblik opgemaakte veiligheidsrapport. Op het beschermingsniveau kan dan niet teruggekomen worden. Te meer omdat uit de verouderingsbeheerprogramma's volgt dat de bescherming steeds evolutief moet zijn, en rekening dient te houden met de cumulatieve gevolgen van veroudering. Anders gezegd creëren het Arbis en de toepassing ervan in het KB Vergunning Tihange 2 een actueel beschermingsniveau. Het zijn deze normen die ageren als de vergelijkingsnormen.

174. Door de beslissing van 17 november 2015 vermindert het FANC het beschermingsniveau in aanzienlijke mate. Immers, deze beslissing werd genomen na een wetenschappelijk onderzoek dat geen antwoord biedt op de vragen die de uitgangspunten waren voor het onderzoek, met name de

⁹⁶ Vrije vertaling: tenminste om de 10 jaar gaat de exploitant over tot een herziening van de veiligheid van alle installaties. Deze herziening wordt uitgevoerd volgens de richtlijnen van het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle. Dergelijke herzieningen worden eveneens uitgevoerd op vraag van het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle en binnen een kortere termijn dan de termijn bepaald in de eerste alinea. Over elke herziening, zoals bepaald in de eerste en tweede alinea, wordt een verslag opgesteld waarin een globale evaluatie van de veiligheid van de installaties wordt gemaakt en eveneens de verbeteringen die worden aangebracht en hun planning. Dit verslag wordt overgemaakt aan Bel V en het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle. De Wetenschappelijke Raad brengt een advies uit over de resultaten en de conclusies van deze herzieningen.

oorsprong en de evolutie van de foutindicaties en de oorzaken van toegenomen verbrossing van het staal met foutindicaties. Dit laatste was de onmiddellijk aanleiding tot het stil leggen van Tihange 2. Zoals hoger toegelicht in het eerste middel impliceert de toelating een wijziging van de vergunning en de exploitatievoorwaarden. Dit impliceert dus dat het beschermingsniveau dat geboden werd met dit ingrijpen verminderd wordt.

175. Dat de achteruitgang significant is staat buiten kijf. Het verschil tussen een centrale die stil ligt of een centrale die in werking is, is een zwart-wit verschil. Hier dient ook opgemerkt dat er door het FANC, ook al werd er geen wetenschappelijke zekerheid geboden, geen flankerende maatregelen opgelegd werden. Het FANC was van oordeel dat het volstaat dat de exploitant verdere ultrasooninspecties uitvoert in de eerst volgende cyclus en vervolgens om de 3 jaar. Met andere woorden betonneert het FANC een situatie die als onveilig werd beoordeeld in 2014 tot de gewone gang van zaken, zonder dat er voldoende zekerheid is dat de elementen die aanleiding gaven tot de stil legging opgelost zijn.

176. Wat betreft de belangenafweging kan tot slot enkel vastgesteld worden dat geen enkele rechtvaardiging vanuit het algemeen belang voor ligt die doet besluiten dat het heropstart alsnog gerechtvaardigd zou zijn.

177. De beslissing van het FANC schendt daardoor niet alleen grondrechten verankerd in artikel 2 en artikel 8 van het EVRM, in artikel 23, 2° en 4° van de Grondwet, en het standstill-beginsel, allen samen gelezen met artikel 3, 6, 10 *septies* van de FANC-Wet, artikel 6 van het Arbis, artikel 9, 14, hoofdstuk 3 van het KB Veiligheidsvoorschriften en artikel 2.21 van het KB Vergunning Tihange 2, maar ook het standstill-beginsel vervat in artikel 23 van de Grondwet.

178. Het eerste onderdeel is gegrond.

Tweede onderdeel: voorzorgsbeginsel

179. Het voorzorgsbeginsel wordt als grondbeginsel verankerd in artikel 191.2 VWEU. Met name leest artikel 191.2 VWEU als volgt:

“De Unie streeft in haar milieubeleid naar een hoog niveau van bescherming, rekening houdend met de uiteenlopende situaties in de verschillende regio's van de Unie.

Haar beleid berust op het voorzorgsbeginsel en het beginsel van preventief handelen, het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron dienen te worden bestreden, en het beginsel dat de vervuiler betaalt.

In dit verband omvatten de aan eisen inzake milieubescherming beantwoordende harmonisatiemaatregelen, in de gevallen die daarvoor in aanmerking komen, een vrijwaringsclausule op grond waarvan de lidstaten om niet-economische milieuredenen voorlopige maatregelen kunnen nemen die aan een toetsingsprocedure van de Unie onderworpen zijn.”

180. Uw Raad aanvaardt dat het voorzorgsbeginsel, ook al wordt het niet uitdrukkelijk opgenomen in een interne juridisch bindende norm, in rekening moet genomen worden bij de beoordeling van een toelating tot vergunning, met name wanneer er sprake is van wetenschappelijke onzekerheid.⁹⁷ De

⁹⁷ RvS 10 april 2003, 118.214, SA Mobistar.

legaliteitscontrole van een bestuursbeslissing behelst het objectief geldend recht, de vraag of er subjectieve rechten ontleend worden door een Europese verdragsbepaling staat hier los van.

181. Het voorzorgsbeginsel impliceert dat indien er wetenschappelijke onzekerheid bestaat over het bestaan of de draagwijdte van een bepaald risico dat ernstige en onomkeerbare schade kan meebrengen, deze onzekerheid niet als argument mag gehanteerd worden voor het uitstellen van beschermende maatregelen.

182. Daarbij dient er bovendien een coherentie te zijn tussen maatregelen, met name maatregelen die eerder al in soortgelijke situaties genomen zijn.

183. Te dezen dient vastgesteld te worden dat de onverwachte resultaten van de breuktaaiheidstesten in maart 2014 geleid hebben tot “een preventieve stillegging uit voorzorg” van de centrale van Tihange 2. Na verder wetenschappelijk onderzoek blijkt echter dat er geen afdoende wetenschappelijke verklaring is voor de afwijkende resultaten van de breuktaaiheidstesten. Meer nog: het FANC schrijft in haar Finaal Evaluatieverslag⁹⁸ dat de verbrossing van het AREVA-VB-395 staal gebeurt omwille van een onbekend fenomeen. Het FANC is vervolgens van oordeel dat de centrale Tihange 2 veilig kan opstarten.

184. Door de aanwezigheid van wetenschappelijke onzekerheid diende het FANC een beslissing uit te stellen. De beslissing schendt het voorzorgsbeginsel.

185. Het onderdeel is gegrond.

Derde onderdeel: beginsel van preventief handelen

186. Het beginsel van preventief handelen wordt als grondbeginsel verankerd in artikel 191.2 VWEU. Het beginsel heeft tot doel om risico's af te wenden waarvan bewezen is dat ze schade toebrengen aan de gezondheid of het leefmilieu.

187. Ook voor dit beginsel heeft uw Raad aanvaardt, dat ook al is het niet uitdrukkelijk opgenomen in een interne juridisch bindende norm, het beginsel in rekening moet worden genomen worden bij de beoordeling van een toelating tot vergunning.⁹⁹ De legaliteitscontrole van een bestuursbeslissing behelst het objectief geldend recht, de vraag of er subjectieve rechten ontleend worden door een Europese verdragsbepaling staat hier los van.

188. Verder is het beginsel van preventief handelen ook vervat in artikel 10^{septies} van de FANC-Wet dat bepaalt dat de personeelsleden van het FANC elke maatregel dient te nemen, noodzakelijk voor de gezondheid en de veiligheid van de bevolking en de bescherming van het leefmilieu om gevaren te voorkomen.

189. Dat een kernongeval leidt tot zeer grote schade (bijvoorbeeld door de vrijgekomen straling) lijdt geen twijfel. Ten andere blijkt uit de feitelijke achtergrond dat de reden van afwijkende resultaten in de breuktaaiheidstesten een afdoende reden was om de centrale Tihange 2 op 26 maart 2014 stil te leggen, volgens de website van het FANC “preventief en uit voorzorg”. De afwijkende resultaten zijn op vandaag niet verklaard.

⁹⁸ Stuk 6.

⁹⁹ RvS 10 april 2003, nr. 118.214, SA Mobistar.

190. Door de toelating de verlenen tot heropstart van Tihange 2 heeft het FANC niet het risico afgewend waarvan bewezen is dat het zeer grote schade kan toebrengen en schendt de beslissing het beginsel van preventief handelen.

191. Het derde onderdeel is gegrond.

192. Het middel is in zijn geheel gegrond.

OM DEZE

En alle andere, eventueel ambtshalve aan te halen

REDENEN

BEHAGE HET DE RAAD VAN STATE

Het beroep tot nietigverklaring ontvankelijk en gegrond te verklaren;

Dienvolgens de vernietiging te bevelen van de beslissing van onbekende datum, maar vermoedelijk van 17 november 2015, van het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle (Fanc) waarbij aan Electrabel NV de toelating gegeven werd voor de heropstart van de kerncentrale van Tihange 2 en alle navolgende administratieve handelingen en besluiten

De tegenpartijen te veroordelen tot de kosten.

Voor verzoekster,

Haar raadslieden,

Tim Vermeir
Brussel, 5 februari 2016

Tinne Van der Straeten

Inventaris:

1. StädteRegion Aachen, Vollmacht en auszugsaus der Niederschrift zur öffentlichen Sitzung des Städteregionsausschusses mit StädteRegion Aachen Gesetz
2. StädteRegionstag Aachen, Resolutie "Tihange 2 and Doel 3 nicht wieder anfahren", 7 en 10 december 2015.
3. StädteRegion Aachen, Protokoll der Sonder-Sitzung des "AK KRITIS StädteRegion Aachen", 15 januari 2015.
4. StädteRegion Aachen, Der Städteregionsrat, Umsetzung der Rahmempfehlung für den Katastrophenschutz in der Umgebung kerntechnischer Anlagen, Sachstandsbericht, 27 januari 2015.
5. FANC, persbericht 17 november 2015, FANC geeft toelating voor de heropstart van de reactoren van Doel 3 en Tihange 2.
6. FANC, Finaal evaluatieverslag, 12 november 2015.
7. Persbericht Vice-Eerste Minister, Minister van Binnenlandse Zaken en Gelijke Kansen, 27 augustus 2012, Transparantie, waakzaamheid en veiligheid in het kerndossier.
8. Persbericht 17 Vice-Eerste Minister, Minister van Binnenlandse Zaken en Gelijke Kansen, 17 mei 2013, positief evaluatierapport van het FANC voor het heropstarten van de nucleaire centrales van Doel 3 en Tihange 2: de federale regering neemt akte.
9. FANC, persbericht 13 september 2012, Doel 3: de internationale deskundigen belast met de revisie van het dossier zijn gekend.
10. FANC, schema met de evaluatiefasen
11. FANC, persbericht van 26 maart 2014, Doel 3/Tihange 2: geplande stillegging van de reactoren wordt vervroegd.
12. FANC, persbericht van 29 oktober 2014, FANC en Bel V hebben analyseproces uitgestippeld voor dossier Doel 3 & Tihange 2.
13. FANC, Voortgangsverslag 2014, Foutindicaties in de reactordrukvaten van Doel 3 en Tihange 2, 16 december 2014.
14. FANC, persbericht van 25 februari 2014, Doel 3/Tihange2: verduidelijking omtrent de detectie, de positie en de afmetingen van de foutindicaties.
15. FANC, bericht van 7 mei 2015, Doel 3/Tihange 2: volgende stappen in het analyseproces.
16. FANC, Doel 3 en Tihange 2: foutindicaties in de stalen wanden van de reactorvaten, 17 juli 2015.
17. International Review Board, Doel 3 and Tihange 2 issue, Final Report, 28 augustus 2015.
18. Electrabel, Tihange 2, Reactor Pressure Vessel Assessment, Safety Case, 28 oktober 2015.
19. Electrabel, Tihange 2, Reactor Pressure Vessel Assessment, Report on independent analysis and advice regarding the safety case 2015 (Dienst Fysische Controle Electrabel), 3 november 2015.
20. Bel V, Safety Evaluation Report, 5 november 2015.
21. FANC, Synthesis Note on "hydrogen induced cracking" hypothesis, 6 november 2015.
22. Oak Ridge National Laboratory, Evaluation of Electrabel Safety Cases for Doel 3/Tihange 2: Final Report (R1), 11 november 2015.
23. AIB-Vinçotte, Synthesis Report TIHA186, 16 november 2015.
24. AIB-Vinçotte, Synthesis Report DOEL201, 16 november 2015.
25. FANC, persbericht van 17 mei 2013, De deskundigen van het FANC brengen een positief advies uit inzake de heropstart van de reactoren van Doel 3 en Tihange 2
26. Advies van de Wetenschappelijke Raad bij het FANC, 11 december 2015 (noodplanning)